

PERXADA

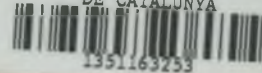
AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • TARDOR'99 • 2a ÈPOCA • NÚM. 17

L'AGENDA 21 A ARBÚCIES HISTÒRIA DE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163233

EL DESTÍ DE LES COL·LECTIVITATS HUMANES

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 17

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

TEMA

Arbúcies inicia la redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat, primer pas en el desenvolupament de la seva Agenda 21 Local

EDUCACIÓ

Les escoles en nombre

SOLIDARITAT

Sobre Nicaragua

SOCIETAT

La nostra música de cada dia

MEDI AMBIENT

Parlem amb l'Associació de Naturalistes d'Arbúcies

18

20

DOSSIER

El destí de les col·lectivitats humanes

24

ENTITATS I PERSONES

Les aventures de les vacances d'estiu

28

ESPORTS

CDA, un club que es nega a desaparèixer

30

CULTURA

La música i Arbúcies (II)

34

EL NOSTRE AHIR

Història de l'Ajuntament d'Arbúcies

39

EL VELL I EL BAR

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Trimestral

Preu: 500 PTA

EDITA:

Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ
Coordinació i
Activitats Municipals

Jordi Tura

Educació

Jordi Pujadas

Tema

Pere Garriga

Núria Casanova

Jordi Goñi

Entitats i Persones

Carme Torelló

Núria Tort

Cultura

Daniel Martí

Juventut i Societat

Tomàs Moré

El Nostre AHIR

Josep M. Rueda

Daniel Martí

Joan Illa

Roger

Zamorano

Esports

Montse Duran

Medi Ambient

Alfons Casado

El vell i el bar

Carles Blay

Orientació en la

compaginació

Cristina

Zamorano

FOTOGRAFIA

Secció fotogràfica

Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

Anna Cerdà

Mireia Cerdà

CDA

Famílies acollidores

de nens sahrauís

Amada Fernández

Maria Pastells

Ramon Planas

David Pon

(Minuartia Estudis

Ambientals, S.L.)

Rut Ribatallada

Jaume Salmeron

Gemma Salmeron

Miquel Torres

Bego Urquiza

Anna Vera

Marta Vera

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahi, A.G.

(Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Editorial

El dia que no va canviar res

El guanyador de les eleccions del 17 d'octubre és l'abstenció. Els fonaments de la democràcia descansen sobre el principi de la participació ciutadana i les eleccions són un moment especialment rellevant en la vida democràtica d'un país perquè escollim els nostres governants. Lamentablement les eleccions al Parlament no sempre tenen uns nivells de participació prou elevats. L'abstenció, a vegades marcada per la indiferència, ha estat, massa sovint, la protagonista silenciosa d'aquesta jornada electoral, ni a favor d'uns ni d'altres, sinó contra tots. Ni les institucions públiques, ni els propis partits polítics, ni els diversos organismes de la societat civil mostren interès per endegar campanyes educatives i divulgatives amb l'objectiu d'incrementar l'interès per la política. Combatre l'abstenció no és un objectiu que es pugui assolir amb un treball de curta durada a les portes d'unes eleccions i només amb un missatge ple de tòpics sobre la bondat de la participació entremig d'eslògans de campanya. Reduir de forma permanent els nivells de l'abstenció vol dir fer front als problemes de descrèdit de la política, fer-la més transparent i més sensible a les demandes i neguits reals de les ciutadanes i dels ciutadans. És a dir, fer de l'acció política una acció pedagògica, fer-la, en definitiva, més entenedora.

A les eleccions del 17 d'octubre, els potencials votants (els de primera vegada i els altres) poiser no han exercit el seu dret en veure que:

- Per sisena vegada es presenta el mateix factòtum de sempre, futbolista d'afició i rècord de ciclisme, fan de *Los chunquitos* a la intimitat i defensor del català, si cal, en castellà; amb llistes on s'han exclòs les persones renovadores que defensen la Declaració de Barcelona la qual escenifica l'allunyament del pacte amb els de Madrid; amb una perspectiva de picabaralles internes entre membres per liderar la successió.
- "Espontàniament" els ciutadans s'organitzen en plataformes, al marge dels partits, en suport a un líder en excedència; els ciutadans de les comarques fan de comparses necessàries per experimentar, en nom del can-

vi, les *oliveretes* d'esquerres amb importades campanyes presidencialistes; es busca l'aliança antinacionalista i antipujolista menys centrada; els mètodes emprats per pagar la campanya que té un cost infinitament més elevat del que seria sostenible per qualsevol partit.

- El català és emprat com a mercaderia per segregar la convivència dels ciutadans; les propostes de partit se supediten a l'anunci previ del suport a la governabilitat; que l'esforç del partit i els líders es reserven a les eleccions de primera, les generals.
- El bipartidisme esborra tot debat d'idees i programes que poden ser il·lusionadors; les altres possibles opcions es veuen amb desconfiança per la possibilitat de futurs pactes o governs de concentració no desitjats.
- I, que els partits no són prou oberts a la participació perquè no sempre recullen les propostes que els ciutadans els demanen.

Tanmateix, les eleccions s'han celebrat i:

- Tots els partits han guanyat.
- Hi ha la postura dels qui podran governar que ofèn tothom quan devaluen la política catalana supeditant-la al futur resultat de la política espanyola i als interessos del mercat en nom de l'estabilitat.
- S'ha d'explicar les regles del joc quan el més votat queda a les portes del govern.
- S'han autoimmolat projectes i idees per la feblesa d'una recent escissió.
- El pes d'una força política, per petit que sigui, desequilibra, cap a una banda o l'altra la balança, amb una segura renúncia a alguna essència, dreta/esquerra o catalana/espanyola.

Per això, el resultat d'aquestes eleccions no sobta ningú: l'empat. Entre l'estatu quo que no hi ha pacte amb majúscules que el pugui desfer i la desmoralització general de veure que en quatre anys el país queda paralitzat i erm políticament amb un govern a l'espera que un grup ampli, heterogeni i amb voluntat de consens avanci cap els objectius que vol el nostre poble.

BÚSTIA

Si us manca algun del números endarrerits de
PERXADA els podeu comprar a "La Gabella"

c/ Major, 6 - 17401 Arbúcies - 972 86 09 08

Activitats Municipals

En el transcurs de les darreres setmanes d'estiu i els primers mesos de tardor, una vegada finalitzat el període de vacances i passades les eleccions al Parlament de Catalunya, la dinàmica de l'activitat municipal continua centrant-se en la finalització d'importants reptes urbanístics i infraestructures iniciades en la seva major part en la darrera legislatura, com són el centre cultural de Can Cornet (amb la inauguració de la nova biblioteca) les obres del Vial i els treballs d'ampliació dels magatzems del museu.

Pel que fa a les novetats, podríem destacar les obres de remodelació de la Llar de Jubilats i l'inici dels treballs de redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat.

OBERTURA AL PÚBLIC DE LA NOVA BIBLIOTECA

Foto: J. Camps

Una de les obres més emblemàtiques, i més reivindicades a nivell de poble, és sens dubte el centre cultural de Can Cornet.

Aquesta important infraestructura, amb una superfície total de més de 800 m², des de mitjans del mes de setembre ha obert les portes del primer dels serveis que ha d'acollir: la biblioteca pública Rafel Vilà i Barnils.

Des del 15 de setembre i coincidint amb l'inici del

curs escolar, la nova biblioteca ofereix els seus serveis, tot i que encara resta per finalitzar l'espai corresponent al soterrani.

La nova infraestructura, sota la responsabilitat de Silvia Fontbona, ocupa una superfície de poc més de 140 m² en la planta baixa i de 112m² en el soterrani, i acull actualment un fons de 15.406 registres, 14.500 dels quals procedeixen de l'antiga biblioteca de la Fundació "la Caixa", i els gairebé 900 restants de donatius i del servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya.

Aquests fons estan dividits, tenint en compte les matèries i l'espai arquitectònic, en tres àrees: àrea d'adults, àrea infantil i una àrea de consulta informàtica encara no desenvolupada.

L'àrea d'adults conté a més de les matèries habituals: literatura, ciències aplicades, arts, jocs, història... unes seccions específiques: viatges, ocupació i formació, informàtica, diccionaris divulgatius i còmic d'adults.

Foto: J. Camps

L'àrea infantil, acull un espai específic destinat als contes: el racó de la llar de foc, així com una secció d'informàtica per a nens.

La planta del soterrani, encara no finalitzada, englobarà la secció d'obres de referència (enciclopèdies, diccionaris i

obres generals), així com les seccions de filosofia, psicologia i religió, ciències socials, filologia, ciències pures, la col·lecció local i l'arxiu.

Resta pendent també la informatització dels fons, per tal que els usuaris puguin fer autoconsultes.

Quant a la capacitat del nou servei, en aquests moments poc acollir 25 persones, i és previst que amb l'ampliació al soterrani pugui encabir 20 persones més.

Paral·lelament a la posada en funcionament de la biblioteca, resten

pendents, en el mateix centre, serveis tant importants com l'escola de música i l'escola d'adults, que segons els calendaris previstos inicialment haurien d'haver entrat en funcionament en començar l'actual curs.

TREBALLS DE FINALITZACIÓ DE LA REMODELACIÓ DEL PONT DELS TRES CAMINS

Formant part del conjunt d'obres de construcció del vial d'enllaç entre els tres camins i la variant, en el transcurs dels darrers mesos han tingut lloc les obres d'eixamplament del pont de les escoles.

Aquestes obres, i com ja es va informar en el darrer número de PERXADA, es van realitzar aprofitant la parada estiuenca de l'activitat de les escoles, ja que va ser precís tancar el trànsit tant de cotxes com de persones, mentre s'estava desenvolupant el gruix principal de les obres.

Des de mitjans del mes de setembre, i coincidint amb l'inici del nou curs escolar, es va obrir novament l'accés a persones.

Actualment resten pendents de finalització les obres de les voreres i la construcció de la nova barana.

Per altra part, i amb cert retard sobre les previsions, en el transcurs d'aquest mes de novembre, han començat les obres de construcció de la nova rotonda a la variant.

Treballs de remodelació del pont.

Foto: AHMA

AMPLIACIÓ DELS MAGATZEMS DEL MUSEU

Actualment s'estan duent a terme els treballs d'ampliació dels magatzems del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella.

Els treballs que s'estan desenvolupant, consisteixen en la construcció de l'estructura de l'edifici, i s'emmarquen en el conjunt d'obres destinades a la rehabilitació i adequació del Front de la Riera d'Arbúcies, un ambiciós projecte que s'ha anat desenvolupant per fases, des de l'any 1990.

El pressupost d'aquestes obres, de gairebé 9.000.000, està finançat entre la Diputació de Girona el Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Arbúcies.

Foto: AHMA

FIRA DE TARDOR

Els dies 23 i 24 d'octubre van tenir lloc els actes de la XV festa del flabiol i la VIII fira de tardor. Enguany, i com ja és habitual en els darrers anys, la programació

va combinar les activitats de les dues celebracions.

La novetat principal d'aquest any, pel que fa als espais de celebració de la

Festa, va ser la ubicació de la Fira de productes artesanals, la trobada de boletaires, el fi de Festa i el tastet de pastisseria, a la Placeta de Can Reus, a diferència dels dos darrers anys, que tenia lloc a la Plaça de la Vila.

La demostració d'oficis del bosc, en la seva segona edició, va repetir l'escenari de l'any anterior al pati de l'Institut, mentre que l'exposició sobre el bosc i els oficis tradicionals, ubicada en el mateix lloc, substituïa la recreació dels boscos que en els dos darrers anys s'havia fet a la Plaça del Dr. Turon.

Pel que fa a les activitats de la Festa del Flabiol, van combinar diferents espais: el

Taller de Construcció de flabiol va tenir lloc el dissabte al pati de l'Institut, mentre que els balls tradicionals del diumenge es van celebrar a la Plaça de la Vila. Pel que fa al ball de flabiol del dissabte aquest va tenir lloc al Casino, mentre que el concert de flabiols del diumenge es va celebrar al Centre Parroquial.

Paral·lelament l'Agrupació de Restauradors i Hostalers d'Arbúcies va organitzar les VII Jornades Gastronòmiques del bolet la castanya i la caça entre els dies 9 d'octubre i 1 de novembre, i com a novetat cal destacar el concurs per a l'elecció del platillo d'Arbúcies fi de mil·lenni, que va ser presentat en el transcurs de la Fira.

Foto: Montse Plana

OBRES A LA LLAR DE JUBILATS

Foto: AHMA

En el transcurs d'aquests mesos de tardor estan tenint lloc obres de remodelació a la Llar de Jubilats.

Aquestes obres, actualment en fase de finalització, suposaran una important reforma del conjunt de l'edifici, afectant tant al soterrani com a la planta del teatre i la del bar.

Les obres consisteixen en la construcció d'una estructura metàl·lica destinada a reforçar els sostres existents, suposant

al mateix temps l'eliminació dels pilars centrals que fins ara aguantaven les jàsseres dels diferents pisos.

El pressupost d'aquesta remodelació és de 10.000.000'-PTA i està finançat entre la Fundació "la Caixa", la Diputació de Girona, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament d'Arbúcies.

NOTÍCIES BREUS - ACTIVITATS

ARBÚCIES ELECCIONS AL PARLAMENT 1999

Resultats eleccions al parlament de Catalunya 1999. Diumenge, 17 d'octubre (per taules)

	1-1-A	1-1-B	1-2-A	1-2-B	2-1-U	Totals
Convergència i Unió	293	310	292	325	299	1519
ERC	83	134	134	113	127	591
PSC-CPC-IC-Verds	68	84	91	67	78	388
Partit Popular	19	24	30	29	20	122
Esquerra Unida i Alternativa	4	5	7	14	11	41
Els Verds -Alternativa Verda	4	1	4	2	5	16
Els verds	3	3	5	3	1	15
Altres	2	1	2	4	2	11
Vots en blanc	4	0	3	2	6	15
Vots nuls	1	2	2	1	1	7
TOTAL votants	481	564	570	560	550	2725
Participació: 68,2%						

GASTRONOMIA

PLATILLO D'ARBÚCIES FI DE MIL.LENNI

Organitzat per l'Agrupació de Restauradors i Hostalers d'Arbúcies, ha tingut lloc el concurs per a l'elecció del Platlillo d'Arbúcies fi de mil.leni.

Aquesta elecció va tenir lloc entre els diferents plats presentats al concurs realitzat a aquest efecte, i al qual hi van concórrer els diferents establiments i cuiners associats al GRHA, amb la perspectiva d'elegir un plat propi de tardor i on els paràmetres de la cuina tradicional hi fossin ben representats. El plat guanyador va ser obra de Francesc Gómez del restaurant La Barraca d'en Torre, i va ser presentat en el transcurs de les VII Jornades Gastronòmiques del bolet, la castanya i la caça, en el marc de la Fira de Tardor d'Arbúcies 1999.

FOTOGRAFIA

EXPOSICIÓ DE LES OBRES DEL CONCURS FOTOGRÀFIC "VIU EL PARC"

Del 14 al 24 d'octubre va tenir lloc a la sala d'exposicions temporals del Museu Etnològic del Montseny, l'exposició de les obres del concurs fotogràfic "Viu el Parc" organitzat conjuntament per les Diputacions de Barcelona i Girona, i la Secció fotogràfica Centre d'Arbúcies.

Paral·lelament, i coincidint amb les mateixes dates va tenir lloc una exposició d'obres del fotògraf arbucienc Josep Guiolà

TEATRE DEL CENTRE

VIII MOSTRA DE TEATRE VILA D'ARBÚCIES

En el transcurs del mes d'octubre han tingut lloc les representacions corresponents a la vuitena mostra de teatre Vila d'Arbúcies. Les obres presentades enguany van ser "Retrats", a càrrec del Grup de Teatre Centre d'Arbúcies, "Nit de revetlla", a càrrec del Grup de Teatre d'Acord de Cor, "Els colomins", a càrrec de l'Associació de Teatre Amateur Traspunt i "L'enterrament és a les quatre", a càrrec de l'Agrupació Teatral Benet Escriba.

MEDI AMBIENT

ADJUDICACIÓ DEL CONTRACTE PER A LA REDACCIÓ DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT

En el ple municipal del dia 21 de setembre va tenir lloc l'adjudicació del contracte per a la redacció del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat, a l'empresa MINUARTIA

ESTUDIS AMBIENTALS, SL, pel preu de 6.650.000.-PTA

El termini màxim per a la redacció del Pla és de 24 mesos com a màxim, i es preveuen les següents fases de treball:

- Anàlisi ambiental de riscos i oportunitat, enquesta, indicadors, recull de dades: durada 1 any.
- Reunions de treball, valoració en totes les parts interessades o afectades: 6 mesos.
- Elaboració del PALS provisional: 4 mesos.

JOVENTUT

CURS DE MONITORS D'ACTIVITATS EN EL LLEURE INFANTIL I JUVENIL

En el transcurs dels mesos de setembre, octubre, novembre i primera setmana de desembre, està tenint lloc el curs de monitors organitzat conjuntament entre el Departament de Joventut de l'Ajuntament de Lloret de Mar i la Regidoria de Joventut de l'Ajuntament d'Arbúcies, amb la col·laboració de l'Escola d'Educadors en el lleure de l'Ajuntament de Girona. Aquest curs va adreçat a joves de més de 18 anys interessats a participar en la realització d'accions educatives en el marc del lleure de nens i joves, activitats extraescolars, colònies, casals, grup d'esplai, etc.

SOLIDARITAT

PRESENTACIÓ AGENDA LLATINOAMERICANA 2000

El divendres, 26 de novembre a 2/4 de 10 del vespre al teatre del Centre Parroquial, i organitzat pel Consell Municipal de Solidaritat, tindrà lloc la presentació de l'Agenda Solidària Llatinoamericana per l'any 2000. En el marc d'aquesta presentació es farà una xerrada sobre *El deute extern, deute etern*, a càrrec de *Jordi Pujadas*, i posteriorment una actuació del grup *TORNAVEU*.

Arbúcies inicia la redacció del Pla primer pas en el desenvolupament de

DE L'AGENDA 21 DE RIO A L'AGENDA 21 D'ARBÚCIES

La *Cimera de la Terra* (Rio de Janeiro, juny 1992), aplegà més d'un centenar d'estats que van reconèixer la gravetat dels problemes ambientals i la necessitat de canviar radicalment la manera de relacionar-nos amb el nostre entorn.

Calia posar les bases per construir una **societat sostenible**, definida com aquella que satisfà de manera equitativa les necessitats dels seus habitants sense comprometre la satisfacció de les necessitats de les futures generacions.

És en el marc d'aquella mateixa conferència que s'aprovà l'**Agenda 21**, consistent en un extens pla d'acció global pels governs, empreses, entitats i ciutadans del planeta per tal d'assolir la sostenibilitat al segle XXI.

Ciutats europees, reunides al 1994, assumeixen amb la signatura de la **Carta d'Aalborg** la implicació de les autoritats locals en aquest procés i es comprometen al desenvolupament de les denominades **Agendes 21 Locals**. Es tracta en aquest cas de plans d'acció a llarg termini a elaborar per cada ciutat i poble del planeta per tal de traslladar els principis de l'Agenda 21 de Rio a l'àmbit local, i potenciar així el procés cap a la sostenibilitat tant a l'escala local com global.

La Diputació de Girona, amb la vocació de donar suport als municipis de les comarques gironines en aquest procés, ha engegat recentment un Programa d'ajut per a la redacció de Plans d'Acció Local per a la Sostenibilitat (PALS), document central de les futures Agendes 21 Locals gironines.

En aquest marc, Arbúcies, com moltes comunitats locals d'arreu del món, ha iniciat aquest procés adherint-se a la Carta d'Aalborg, assumint els principis de sostenibilitat que preveu i convidant a tots els seus ciutadans a participar-hi.

El municipi d'Arbúcies inicia aquests dies la realització del Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat, primer pas en el desenvolupament de la seva Agenda 21 Local.

L'objectiu final d'aquesta iniciativa és el d'impulsar un model de desenvolupament local sostenible, de forma que es millori la qualitat de vida dels arbuciençs, mantenint alhora la integritat ecològica del seu territori, i sense hipotecar així el benestar de les generacions futures.

Aquest procés suposa replantejar la manera de produir, consumir, desplaçar-nos o gestionar el territori, de forma que es tendeixi a la reducció del consum dels recursos naturals que consumim, a la minimització dels residus que generem i a la preservació de la biodiversitat.

La redacció del Pla d'Acció per a la Sostenibilitat (PALS) que ara s'inicia, i que es desenvoluparà al llarg dels propers divuit mesos, pretén realitzar un ampli estudi del conjunt

d'aspectes ambientals, socials i econòmics del municipi, com ara l'aigua, els residus, l'energia, la contaminació atmosfèrica, el soroll, el planejament urbanístic, els sistemes naturals, la mobilitat, l'educació ambiental, les activitats econòmiques o les temàtiques socials.

L'anàlisi d'aquests i altres elements permetrà disposar d'una radiografia de l'estat ambiental, social i econòmic del municipi, denominada *Diagnosi de l'estat actual*, en la qual s'identificaran les

potencialitats i problemàtiques ambientals, socials i econòmiques més significatives del municipi.

A partir de aquí, s'identificaran un conjunt d'actuacions que s'han de realitzar al municipi, estructurades en forma de *Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat* (PALS) provisional, document base per al debat posterior amb el conjunt de la ciutadania i agents socials i econòmics locals. Una vegada consensuat i completat el PALS provisional en el marc de sessions de

L'Acció Local per a la Sostenibilitat, la seva Agenda 21 Local

participació públiques, es procedirà a la redacció definitiva del Pla, document central de la futura Agenda 21 Local d'Arbúcies. L'Agenda constituirà el compromís del municipi amb la sostenibilitat i constarà del conjunt d'accions que emprendreà Arbúcies per esdevenir sostenible el proper segle XXI, així com el sistema d'indicador per fer el seguiment del procés.

El Pla d'Acció Local per a la Sostenibilitat, amb les seves actuacions degudament descrites, prioritzades i

pressupostades, dotarà al municipi d'una estratègia de futur, facilitant la captació de recursos econòmics supra-locales per a la realització de projectes que afavoreixin un desenvolupament local sostenible.

Un dels aspectes essencials de la redacció del PALS és la necessària implicació de la ciutadania i del conjunt d'agents socials i econòmics locals, tant a la fase d'identificació de problemàtiques, al disseny i proposta d'actuacions per al municipi, així com al seu propi desenvolupament.

Foto: J. Camps

PERQUÈ ARBÚCIES ESDEVINGUI UN VILA SOSTENIBLE HA DE:

- 1. Emprar de manera eficient els recursos naturals**, estalviar aigua i energia, i tendir a la utilització de recursos renovables, amb un ritme inferior al de la seva regeneració.
- 2. Minimitzar, reutilitzar i reciclar les deixalles.**
- 3. Aplicar mecanismes per reduir la contaminació de l'aire, l'aigua, el sòl.... des de l'origen.**
- 4. Contribuir als reptes de conservació del planeta**, reduint les emissions a l'atmosfera de productes que provoquin el canvi climàtic i la destrucció de la capa d'ozó.
- 5. Conservar i potenciar la biodiversitat**, i preservar els ecosistemes i un entorn paisatgístic que garanteixin una millor qualitat de vida.
- 6. Planificar i gestionar adequadament el seu sòl**, compatibilitzant el desenvolupament del municipi amb la conservació del paisatge i garantint una adequada integració dels diversos usos en el territori.
- 7. Constituir un conjunt equilibrat, amb barris diversificats i multifuncionals** que afavoreixin les interrelacions socials i minimitzin els desplaçaments.
- 8. Fer el poble més confortable per als desplaçaments a peu o en bicicleta i potenciar el transport públic**, en detriment de l'ús del vehicle privat.
- 9. Fomentar una estructura econòmica diversificada** que garanteixi major estabilitat socioeconòmica, redueixi els desplaçaments de les persones i disminueixi el transport de béns.
- 10. Donar una cobertura àmplia i equitativa a les necessitats socials bàsiques** de sanitat, educació, accés a un habitatge digne i a un treball remunerat.
- 11. Desenvolupar programes d'integració social** dels sectors marginats i acceptar la diversitat de la seva ciutadania.
- 12. Garantir l'accés a la informació** a tots els ciutadans i implantar sistemes per promoure la seva participació en la presa de decisions.

EL PROCÉS D'AGENDA 21 LOCAL, UN REpte COLLECTIU

La sostenibilitat no es un repte que pugui assumir l'administració en solitari, sinó que ha de ser un procés en el qual participin tots els sectors i membres de la comunitat local: associacions, gremis, administració local, empreses i ciutadans en general. És per això que es convida a tothom a que s'informi sobre l'estat am-

biental de la vila, plantejgi quines són les principals problemàtiques ambientals, socials i econòmiques existents, i que proposi alhora aquelles actuacions que cregui més adients el municipi per millorar i progressar de forma sostenible.

Per tal de facilitar i potenciar aquesta participa-

ció de la societat local, el propi procés de redacció del PALS considera un ampli conjunt d'activitats informatives, d'anàlisi de la percepció ciutadana, així com de debat i consens del Pla.

Destaquen en totes elles la realització d'un sondeig de percepció entre la població, l'elaboració conti-

nuada de materials divulgatius sobre el procés, la realització d'una Web amb informació sobre la redacció del PALS, i l'organització de sessions públiques de presentació i discussió sobre la Diagnosi de l'Estat actual i el disseny de les actuacions a desenvolupar en el marc del PALS.

PROCÉS D'ELABORACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT

ANÀLISI DE L'ESTAT ACTUAL

DIAGNOSI AMBIENTAL

DEBAT AMB AGENTS ECONÒMICS I SOCIALS

PLA D'ACCIÓ LOCAL PER A LA SOSTENIBILITAT INDICADORS DE SOSTENIBILITAT

CARACTERÍSTIQUES CLAU

- Integració
Una visió global del municipi
- Participació ciutadana
Implicació dels agents socials i econòmics des de l'inici dels treballs
- Continuitat del procés
Disseny d'un sistema d'indicadors ambientals

Amb l'objectiu de promoure aquesta implicació i en paral·lel als treballs tècnics es desenvoluparan tot un conjunt d'activitats d'anàlisi de la percepció ciutadana, informació i difusió del procés, i de debat i consens del PALS.

Aquesta iniciativa de l'Ajuntament d'Arbúcies, promoguda des de la Diputació de Girona en el marc del seu Programa de suport a la redacció de Plans d'Acció Local per a la Sostenibilitat, suposa la integració del municipi en una estratègia, la de l'Agenda 21 Local, que ja han iniciat més de 500 municipis i regions de la Unió Europea, així com nombrosos municipis de Catalunya.

Cal ressaltar en qualsevol cas, que Arbúcies s'incorpora a aquesta iniciativa de forma pionera en el marc de les comarques gironines, constituint un dels primers processos d'Agenda 21 Local que s'inicien i que hom desitja pugui esdevenir un bon referent per futurs processos a viles i ciutats gironines.

Arbúcies, a l'igual que moltes altres viles i ciutats europees ha assumit aquest repte de la sostenibilitat, un repte del seu ajuntament, la seva ciutadania i el conjunt dels seus agents socials i econòmics. En definitiva, un repte de tots.

DAVID PON

(Minuartia Estudis Ambientals, SL)

Depuradora d'Arbúcies.

Foto: AHMA

Les escoles en nombres

Educació

Aquesta tardor fa cinc anys de la represa de l'edició de PERXADA. Fullejant les planes del primer número veiem les dades d'alumnat i de professorat dels centres escolars de la nostra vila. Passat un lustre, amb tots els canvis que ha suposat el nou sistema educatiu, sembla un moment escaient per tornar a publicar un recull de dades i veure com han evolucionat en aquest temps.

EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT

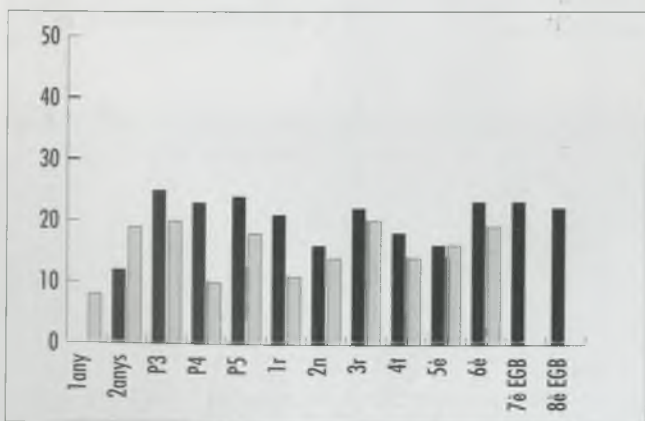
EDUCACIÓ INFANTIL I PRIMÀRIA

Iniciem aquesta anàlisi observant les dades del més petits on veiem que durant aquests anys s'han començat a oferir els serveis per als nens i nenes d'un any en els centres que imparteixen el primer cicle d'Educació Infantil, necessitat que ja es recollia fa cinc anys. Aquest cicle abasta l'única franja d'edat que ha experimentat un creixement d'alumnat.

Pel que fa al segon cicle d'Educació infantil (parvulari de 3, 4 i 5 anys) i des de la perspectiva global d'Arbúcies veiem una lleugera baixada d'alumnat, que afecta de manera desigual als diferents cursos dels dos centres que imparteixen aquests nivells.

Considerem que pràcticament la totalitat de nens i nenes de la vila estan escolaritzats tot i que encara no es troben en període escolar obligatori.

El centres d'Educació primària obligatòria han experimentat un descens d'alumnat degut principalment a l'extinció de l'antiga EGB (Educació general bàsica) que ha suposat l'escolarització dels alumnes de 12 i 13 anys a l'Institut. Però fent referència només a l'Etap de 6 a 12 anys veiem que la població arbucienca està força estabilitzada si bé un dels centres ha experimentat un decreixement.

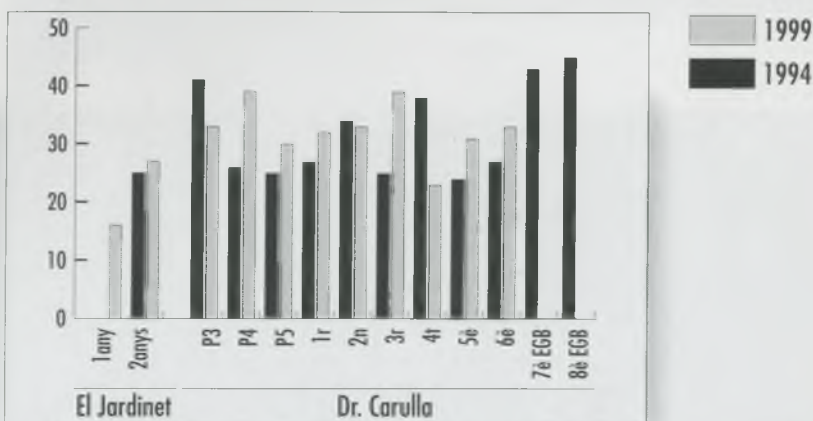

Alumnat de l'Escola Vedresa per cursos.

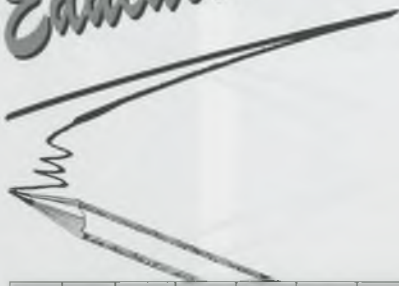
EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

Per comentar l'etapa d'Educació secundària obligatòria (ESO) que s'imparteix a l'IES Montsoriu ho farem per cicles ja que la situació ha canviat molt més, tant en nombre com en modalitats d'ensenyaments impartits (taula 1). Pel que fa al Primer cicle (13 i 14 anys) - l'Institut acull els alumnes dels dos centres de primària de la vila - hi ha una pèrdua del 15% que podem atribuir a factors demogràfics (bàsicament el descens de natalitat). Però en les edats posteriors és on hi ha una davallada important. Només en la població escolar de 14 i 15 anys (abans 1r i 2n de BUP; 1r i 2n de FP) el descens és d'un

70% i en el cas de 16 anys en amunt ens en anem al 60%. L'explicació evidentment la trobarem en els canvis que ha suposat el nou sistema a nivell de zones escolars i pla d'estudis. La zona que abastava abans l'IES, ha quedat dividida en tres parts, segons el mapa escolar aprovat pel Departament d'Ensenyament. Fins fa poc l'Institut d'Arbúcies era considerat un centre d'àmbit subcomarcal, però amb la creació dels IES a Sant Hilari i a Hostalric, ha esdevingut un centre local, que tot i això aconsegueix escolaritzar alguns alumnes de Breda i algun altre indret proper. La gran dificultat,

Alumnat de la Llar Municipal Infantil "El Jardinet" i del CEIP Dr. Carulla per cursos.

1994			1BUP	2BUP	3rBUP	COU		TOTAL
			96	91	63	70		320
			1EM1	1EM2	1EM3	2EM1	2EM2	
			35	44	15	12	9	115
			1ADM1	1ADM2	1ADM3	2ADM1	2ADM2	
			38	39	33	36	31	177
1999	1r ESO	2n ESO	3r ESO	4r ESO	1r BTX	2n BTX		
	56	57	54	47	42	45		301
					MEM1	MEM2		
					5	15		20
					ADM			
				--			--	
Edat	12	13	14	15	16	17	18	
1994 TOTAL: 612				1999 TOTAL: 321				

Taula 1: Alumnat IES Montsoriu.

Vista general del CEIP Dr. Carulla.

Foto: J. Camps

però, és el transport, ja que l'opció de continuïtat per escolaritzar a l'institut arbuicienc a les famílies que ho desitgen. Els sectors afectats (pares, professors, Ajuntament) segueixen gestionant un canvi en el mapa escolar que faci possible el manteniment de l'alumnat de la veïna localitat i fer factible la continuïtat d'estudis postobligatoris donat que en alguns està en perill que es puguin seguir impartint, com el *Cicle Formatiu de grau mitjà d'Instal·lacions i manteniment electromecànic* que aquest any a primer només hi ha 5 alumnes però s'imparteix perquè ja hi ha el segon en funcionament amb 15 alumnes. Per altra banda no s'ha pogut endegar el *Cicle Formatiu de grau mitjà d'Administració* per

matrícula insuficient. Respecte el nou Batxillerat veiem un descens pròxim al 35%, però tot i això els alumnes tenen opció a preparar-se per les diferents modalitats de Ciències de la salut, Científic-tecnològica, Lletres i Humanitats. Amb un petit descens d'alumnat, però no es podria garantir tal varietat d'oferta.

demografia i en part a l'opció de centre que els pares fan.

Com ha afectat això al nombre de mestres, professors i educadors? El conjunt de personal de les plantilles ha passat de 89 a 76. Els 13 professors de menys provenien de Secundària, ja que a Infantil i Primària es manté globalment el mateix nombre d'ensenyants. Aquest fet ha suposat que la relació numèrica *alumnes per cada mestre (ràtio)* hagi millorat en general i sigui relativament baixa, en tots els casos inferior al 15 alumnes/mestre, la qual cosa possibilita un ensenyament de més qualitat i més adaptat a les necessitats humanes actuals i futures. En el cas de Secundària un altre indicador més ajustat és el

UNA VISIÓ DE CONJUNT

Fent una anàlisi de la *taula 2*, veiem que hi ha una tercera part menys d'alumnat escolaritzat als centres de la vila (33%) i que el més afectat és l'Institut ja que gairebé s'ha reduït a la meitat. Els centres de primària deuen les seves variacions sobretot a la pèrdua dels cursos 7è i 8è d'EGB, en part a la

	Jardinet	Vedruna	Carulla	IES	TOTAL
Alumnes 1994	25	245	355	612	1237
Alumnes 1999	43	169	293	321	826
Diferència	+18	-76	-62	-291	-411
Percentatge	72%	-31	-17,5	-47,5	-33,2
Professorat 1994	2	16	21	50	89
Professorat 1999	3	13	23	37	76
Diferència	+1	-3	+2	-13	-13
Ràtio 1994	12,5	15,3	16,8	12,5	
Ràtio 1999	14,3	13	12,7	8,7	
Grups 1999	3	11	17	14	
Alumnes/grup	14,3	15,3	17,2	22,9	

Taula 2: Alumnes i professors.

	INFANTIL 1 Cicle		INFANTIL 2 Cicle			PRIMÀRIA 1 Cicle Inicial		PRIMÀRIA 2 Cicle Mitjà		PRIMÀRIA 3 Cicle Superior		SECUNDARI 1 Cicle (EGB)		SECUNDARI 2 Cicle (BUP/FP)		SECUNDARI POSTOBLIGATORI (BUP/FP)			TOTAL
	1any	2anys	P3	P4	P5	1r	2n	3r	4t	5è	6è	7è EGB 1ESO	8è EGB 2ESO	1BUP 1FP1 3ESO	2BUP 1FP2 4ESO	3BUP 1FP3 1BTX 1CFM	COU 2FP1 2BTX 2CFM	— 2FP2	
1994	--	37	66	49	49	48	50	47	56	40	50	66	67	169	174	111	118	40	1237
1999	24	46	53	49	48	43	47	59	37	47	52	56	57	54	47	47	60		826
EDAT	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	

Taula 3: Població escolaritzada Arbúcies 1994 i 1999-09-28

EDUCACIÓ EN EL LLEURE: ESPLAI CAN SON

nombre d'alumnes per cada grup, que és de gairebé de 23 alumnes/grup que repartit per etapes esdevé de 26,8 per l'ESO i un 17,8 per Batxillerat i Cicles Formatius).

Ara, amb el nou sistema educatiu plenament implantat, esperem que en el futur pròxim s'esvaeixen incerteses i dubtes en bé d'una cada vegada millor educació i que s'aconsegueixi la consolidació de modalitats d'estudis postobligatoris adients a les demandes de la població arbucienca i de la seva zona d'influència. Avui, hem parlat sobretot de dades quantitatives. Un altre dia podrem parlar en termes qualitius. De moment, bon curs a tothom.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

El passat 10 de setembre, va finalitzar l'Esplai d'estiu 99, enguany amb un gran èxit de participació (150 nens i nenes). Les edats dels participants oscil·laven entre els 3 i els 12 anys, distribuïts en tres grups: petits (de 3 a 6 anys), mitjans (de 7 a 9) i grans (de 9 a 12).

Les activitats es portaren a terme durant el mes de juliol i la primera quinzena de setembre, totes elles tenien un caire lúdic i, alhora educatiu, fet que ha permès als participants fruit del seu temps lliure aprenent.

Totes aquestes activitats seguien un fil conductor específic per cada grup: així, per exemple, els més petits tenien els contes com a centre d'interès, explicats al matí per un follet, en

Mitxu, i a la tarda per una ampolla màgica. Els mitjans han centrat les seves activitats en les llegendes i la història d'Arbúcies (la Guerra civil, la llegenda de la Dona d'aigua, el Castell de Montsoriu i les bruixes). I els grans ocupaven el temps lliure amb activitats relacionades amb l'esport (excursions amb bicicleta, campionat de tennis, aeròbic,...).

Cada grup funcionava de forma independent però s'han realitzat activitats conjuntes entre el grup de mitjans i el de grans, com ara una excursió a Barcelona i una excursió al Castell de Montsoriu.

En general es respirava un ambient de BON ROTLLO entre la *banana*, el *tallarín*, el *pollo*, el *curro* i la *palmera*, tots ells elements

indispensables per les danses esplaieres.

Per acabar, només recordarem als pares i als nens i nenes que poden seguir gaudint de l'Esplai durant la temporada d'hivern els dissabtes de 4 a 7 de la tarda. Animeu-vos els que encara no hi esteu apuntats. Hi sou a temps. Us hi esperem!

MARIA PASTELLS,
MARTA VERA, ANNA VERA
I GEMMA SALMERON
de l'equip de monitors de l'Esplai
Can Son

Reposant una mica

Foto: Anna Vera

D'excursió a Barcelona

Foto: Anna Vera

El grup de petits a la Plaça de la Vila

Foto: Rut Ribatallada

D'excursió a Barcelona

Foto: Mireia Cerdà

SOBRE NICARAGUA

Allò que un percep quan arriba a Nicaragua és una allau de sensacions i imatges, totes elles sorprenents, que fan trontollar totes les idees preconcebudes abans d'iniciar el viatge.

En perspectiva, després d'haver viscut quatre setmanes sobre el terreny, podem dir que aquella allau a la qual ens referim és producte del mateix entorn natural del país i de l'incomparable encant de la seva gent. És a partir d'aquestes dues premisses (natura i gent) que intentarem transmetre modestament allò que hem

viscut i après durant la nostra estada a Nicaragua.

D'entrada, cal tenir en compte els condicionants naturals que arrossega aquella terra. És innegable que l'entorn natural condiona profundament la vida i el desenvolupament del poble nicaragüenc, sense que aquesta afirmació pretengui endinsar-se en teories de caire determinista que acaben justificant actituds resignades de submissió de l'home al medi. A Nicaragua, es fa evident l'enorme capacitat del gènere humà per adaptar-se, inclús en les condicions més crítiques i més dures.

Terratrèmols, erupcions volcàniques, huracans, etc. No són res més que manifestacions quotidianes d'un entorn natural alhora atractiu i brutal.

Per trencar aquesta exposició un pèl idíl·lica, cal introduir un element important que té una incidència directa: la mà de l'home; aquesta no és del tot aliena al comportament de la natura, ja que els interessos econòmics i comercials han iniciat processos de deforestació o de roturació de terres que han ajudat a malmetre els propis ecosistemes i han fet que es perdés capacitat per atenuar les conseqüències

d'algunes catàstrofes naturals.

La segona premissa a la qual feiem esment anteriorment és la gent. La gent és el veritable tresor de Nicaragua. Ens estem referint lògicament, al poble nicaragüenc, és a dir, al camperol/a, a l'artesà/ana, als pocs treballadors/es industrials que existeixen i al conjunt de persones que formen allò que anomenem classes populars.

Hom descobreix en aquesta gent un esperit de lluita i rebel·lia palpable des d'un primer moment. Es fa evident, de seguida, la

Foto: Ramon Planas

simbiosi existent entre poble i sandinisme.

Aquesta no s'entén simplement com una ideologia política, sinó que és quelcom més: és una forma d'entendre la vida i és una forma d'entendre el futur. I és precisament aquest el que es cerca; amb totes les contradiccions i problemes, el sandinisme, encara avui, suposa una esperança, suposa encara la utopia pels pobres de Nicaragua.

Dins del que és la societat nicaragüenca, aquesta societat dinàmica i organitzada en multitud de moviments de base, volem reservar un espai a l'element clau, al motor d'aquesta societat que és la dona.

Nicaragua destaca per l'enorme vigorositat de les seves dones. Són dones impregnades per una inesgotable capacitat de donar. La dona es converteix en el veritable embrió a partir del qual es posa en funcionament la societat.

A casa, al camp, a l'escola i a la guerrilla (quan ha calgut) la dona ha pres un paper preponderant només apreciable quan hom arriba a Nicaragua.

Aquesta imatge de la dona nicaragüenca no pretén

anar en detriment de tants i tants homes compromesos, però sí pretén fer evident una tasca molts cops sorda o silenciada però que es manifesta constant en el si d'aquella societat.

És inevitable fer esment, en aquesta exposició referida a la gent de Nicaragua, d'un aspecte, potser el més conegut, de la vida quotidiana en aquell país: la seva enorme religiositat. Podríem dir que es tracta segurament de l'aspecte que més ha frapat la gent que ha format el viatge, ja que encara que conegut no deixa de ser un aspecte sorprenent la manera com es viu la religió en aquelles contrades. L'actual situació sociopolítica del país ha fet que proliferin les esglésies cristianes de caire sectari i messiànic que en el terreny polític han arribat inclús a obtenir representació en les institucions de la República.

Tot i amb això, es segueixen mantenint molt arrelades al cor de la societat postures del cristianisme social i alliberador que postulen el seu compromís amb els desposseïts i que segueixen apostant per una transformació social com a mitjà per vèncer la situació de pobresa a la qual es troba sotmesa la immensa majoria de la població.

Foto: Ramon Planas

En definitiva, podríem seguir furgant en mil detalls sobre tot allò percebut en aquests dies, però no es tracta d'escriure un tractat geopolític sobre Nicaragua, sinó fer-vos partíceps d'unes impressions totalment subjectives, esperant que això animi a més gent a desplaçar-se "in situ" per conèixer una realitat nova i diferent; es tracta d'una

realitat que fa evidents les nostres pròpies contradiccions i mancances i ajuda a despertar aquella consciència social i solidària que roman "adormida" en la nostra societat.

JAUME SALMERON I FONT
Brigada de SOARPAL, agost 1999

LA NOSTRA MÚSICA DE

Vivim immersos en un panorama musical multicultural, envoltats d'infinat de discursos on hi trobem tot tipus de combinacions i hibridacions musicals que van des de les músiques tradicionals als estils cosmopolites més contemporanis. Aquesta xarxa de gèneres i estils està relacionada amb fenòmens com la globalització dels mitjans de comunicació de masses, l'expansió de la indústria i la tecnologia musicals i el creixement de les comunitats de migració. Ens movem en una realitat caracteritzada per les complexes relacions entre l'univers cultural, els moviments demogràfics i el món tecnològic, econòmic i ideològic dels mitjans audiovisuals.

És precisament l'expansió dels mass media i la facilitat amb què s'interpreten els seus codis, el que ha fet possible accedir a tot un món musical, sovint desconcertant de tan ampli com és. Si bé és cert que els mitjans de comunicació han estès un discurs hegemònic sobre el gust i l'estètica musical, darrerament s'ha detectat un esgotament dels clixés musicals comercials. Les editores busquen nous estils i noves sonoritats. Per exemple, el mercat musical dels EUA promou la música llatina. Als Estats Units hi ha 27 milions de castellanoparlants sobre una població total de 260 milions i les perspectives demogràfiques assenyalen un augment davant la regressió de les altres comunitats. Ocupar-se de la música hispana és un argument d'interès comercial.

Un altre exemple; França és una plataforma de llançament de la música africana de les antigues colònies. A França, hi ha *Ocora*, una de les editores discogràfiques de música ètnica més serioses i importants del món.

A l'esgotament dels clixés més purament comercials, cal afegir-hi el notable increment de la distribució musical alternativa. Des dels mètodes més senzills, com les còpies de K7 "pirates" que circulen per les discoteques, fins a la utilització d'Internet com a canal de distribució. El sistema segons el qual circula l'anomenada música màquina respon a un criteri de caducitat del producte. Cada setmana es fan noves creacions i

noves mesclades que fan que l'anterior versió passi de moda. La indústria discogràfica no pot assimilar aquesta enorme i canviant producció. Pel que fa a la xarxa Internet, la qüestió és ben diferent: una manera nova d'accedir als productes musicals s'està dibuixant arran del desenvolupament del so digital.

MÚSICA, ÚS O ABÚS

L'àmplia presència de la música en les nostres vides no correspon sempre amb un gaudi conscient i reflexionat. Vivim en un món de "contaminació" sonora constant. Una "por al silenci" total, que fa que hi hagi música per tot arreu. Aquesta circumstància ve propiciada per l'entorn audiovisual i la rapidesa amb què ha evolucionat. De fet, fa menys de 70 anys que les ràdios emeten, però l'esdeveniment de la mateixa ràdio i de la televisió principalment (i actualment INTERNET) juntament amb la invenció de poder enregistrar so i emetre'l posteriorment, fa que restaurants, comerços, transports, ascensors, oficines, sales d'espera, etc.,... estiguin sempre acompanyats de música.

L'increment, dins el context de les ciutats, del soroll en el sentit més ampli, barrejat amb la creixent presència de televisions, ordinadors, equips de música, etc. a les nostres llars, fins i tot de forma coexistent en temps, i gairebé en espai, estant

perfilant una marcada tendència, sovint inconscient, cap a una mena d'"horror vacui".

LA TELEVISIÓ, AQUELLA "CAIXA TONTA", ÉS TAMBÉ UNA CAIXA DE MÚSICA

La principal dificultat amb què ens trobem quan som davant el televisor és saber entendre el seu missatge de manera crítica i reflexiva. Un exemple vàlid del discurs televisiu, el que més s'assembla al domini del cinema, és la publicitat. La música té una funció primordial en la majoria d'anuncis dirigits al públic adolescent. Resulta evident que els *spots* serveixen de llançament de temes o grups musicals. La cançó "Libre" de Nino Bravo s'ha convertit en referent musical d'una campanya de telefonia mòbil, 25 anys després d'haver estat gravada, donant a conèixer l'autor de la nova versió. Heus aquí un model de revisió històrica, de *revival* musical i estètic propi del nostre final de segle. L'analista i estudiós Pierre Bourdieu, en el seu llibre "Sobre la televisió", editat l'any 1996 ens alerta del poder d'aquest mitjà. La televisió, diu ell, exerceix una espècie de monopoli sobre la formació d'una part important

CADA DIA

SOCIETAT

de la població. El fenomen que ha esdevingut més important i que semblava més difícil de preveure, és l'extensió extraordinària de la televisió sobre el conjunt de les activitats de producció cultural. En el terreny pròpiament musical és innegable el paper de difusió que ha jugat el medi televisiu, però sense desmerèixer-lo, cal anar a buscar també el fenomen de la indústria discogràfica.

EL SECRET DELS NÚMEROS 1

Es parla d'ídols, de lletres de cançons creades per a ser repetides verbalment, de concerts que són com grans cerimònies litúrgiques. Uns ídols, però, sovint tan efímers que amb prou feines tenen entitat pròpia. Més aviat semblen sorgits d'una línia de productes en lot, on la vida de cadascun està prevista en funció del que l'ha precedit i del que el succeirà en una cadena productiva que mai s'atura.

I què passa amb les lletres de les cançons? Es transmeten per via oral, però una oralitat que no es transmet per la via del missatge a causa de la

dificultat d'entendre la llengua estrangera. Així l'oralitat actua com un element no de comunicació, sinó de dominació, o almenys de distorsió cultural. I malgrat tot, les cançons cantades en llengua estrangera, principalment en anglès, arriben al primer lloc de les vendes, al marge del missatge que transmetin.

El secret de l'èxit rau potser en el fet d'identificar els temes amb un cantant o grup determinat, no hi ha cançons anònimes; totes les cançons d'avui són fabricades per la indústria. Aquestes cançons a més no pretenen esdevenir tradicionals, sinó que tenen una vida curta, amb una extinció prevista des del seu llançament. No són ni volen ser cançons "regionals", ja que les peculiaritats pròpies d'un àmbit sociocultural tancat són contràries a la seva existència, difusió i consum. En definitiva, una música d'autor, provisional, producte de compra-venda i universal.

LA XARXA: BONA, BONICA I BARATA

Hi ha, des de fa uns anys, una nova manera d'acostar-se a la música, la que es produeix quan ens acostem a

l'ordinador. Ja no es tracta només de la moda de reproduir discos compactes a través de la tarja de so. A un cantó de la pantalla hi ha una petita finestra flotant que anuncia el vertader origen del so dels PC: és un reproductor d'MP3, l'última febre nascuda en l'entorn multimèdia. La principal virtut de l'MP3 és que redueix el format de les cançons fins a una desena part del seu tamany original. Això representa a la pràctica que un CD, gràcies a la compressió d'arxius, pot albergar 100 temes musicals, l'equivalent a 10 o 15 CD normals. Hi ha, evidentment, alguns inconvenients, com ara la qualitat de la reproducció, que és inferior a l'original, i el fet de necessitar un ordinador potent.

Malgrat tot les aplicacions del format MP3 i d'altres de similars, crea fonamentats recels al món discogràfic. Cada vegada més es troben a la xarxa arxius musicals comprimits que podem escoltar gratuïtament. Amb les gravadores digitals podem confegir els nostres propis CD. El cost és molt inferior al de la botiga, només cal comprar el suport i pagar la connexió a Internet. Però a més ens permet fer edicions de CD a la mida, amb les cançons que un hi vulgui posar, amb una tria personal. Cada cop són més els artistes que "pengen" la seva música a la xarxa i esperen la reacció dels seus oients. Es pot eludir el control discogràfic via Internet? Sembla que en certa mesura. Almenys aquells a qui no s'han escoltat, aquells a qui no han donat la possibilitat de sortir al carrer, poden introduir les seves creacions a la xarxa. Potser, encara no representen un perill prou important, però el cas és que l'increment d'usuaris a Internet i l'abaratiment que representen en molts casos les noves tecnologies, obligaran al mercat discogràfic a posar-se de nou les piles.

CRISTINA ZAMORANO RODRIGO

QUÈ PAGUEM QUAN COMPREM UN CD?

Preu a la botiga		2500 PTA
L'autor	8%	200 pta.
La companyia discogràfica	6%	150 pta.
SGAE (en concepte de drets d'autor)	6%	150 pta.
El productor	3%	75 pta.
L'estudi de gravació	4%	100 pta.
Les despeses de fabricació del suport del CD	14%	350 pta.
La mercaderia	4%	100 pta.
Les altres despeses generals	14%	350 pta.
IVA	12%	300 pta.
El detallista	29%	725 pta.

Parlem amb l'Associació d'Arbúcies

És capvespre, al carrer se sent soroll de cotxes i gent, dins el bar uns nens juguen prop d'una màquina de jocs i nosaltres, en una petita taula, conversem amb la Pili Pascual i en Carles Aparicio, tots dos són membres i fundadors amb altra gent de l'Associació de Naturalistes d'Arbúcies. El nombre d'associats no és gaire elevat però ens asseguren que en alguns temps havien mobilitzat molta gent. **Naturalistes d'Arbúcies** va constituir-se cap al 1993 amb l'objectiu principal d'oposar-se a la instal·lació de noves plantes embotelladores al municipi, tot plegat coincidint amb el final de la campanya "Tordera posa't maca"...

Demanem uns tallats i comencem l'entrevista.

Quines han estat les activitats dutes a terme en aquests anys?

La nostra principal lluita ha estat el tema de les embotelladores, però també ens hem

mobilitzat per aturar el càmping de "El Vidal", hem participat a les jornades sobre el Pla Especial del Montseny i hem portat a terme campanyes de sensibilització per la

defensa de la Tordera i de la pedrera. En el seu dia també vam demanar informació i vam fer el seguiment de les obres de l'eix i la pedrera d'en Magan.

Actualment com Associació què esteu fent?

La nostra actual situació personal no ens deixa fer gaires coses. "Mobilitzar a la gent requereix molt esforç". Ara estem pendents de les sentències sobre els processos judicials oberts pel tema de les embotelladores.

Com ha estat i està essent actualment la vostra relació amb els estaments públics?

En un principi, amb l'ajuntament la relació era més aviat freda i distant i fins i tot en alguns moments tensa. Amb el temps i a mesura que ens hem anat coneixent i que l'Ajuntament ha anat prenent consciència dels problemes

Pancarta reivindicativa a l'entrada del poble en la primera campanya antiembotelladora.

Foto: Naturalistes d'Arbúcies

mediambientals les relacions han millorat i actualment fins i tot col·laborem junts.

Aquest any hi ha hagut un canvi en la regidoria de Medi Ambient. Quina valoració en feu d'aquests últims anys de la política mediambiental de l'Ajuntament?

Creiem que amb el temps la sensibilitat cap el Medi Ambient ha anat en augment. En general podem dir que "Arbúcies està força endreçada. I la indústria força controlada". En moments difícils, com va ser l'actuació en el càmping de "El Vidal", creiem que la resposta

de l'Ajuntament també va estar bé.

És cert, però, que en algunes obres, com l'actual vial que enllaça amb la variant, ens preguntem si s'ha fet el correcte i el que era millor. Ja que la part de la riera que s'ha tapat era d'un valor paisatgístic important.

Hi ha qui us ha criticat el fet de no haver estat en tots els fronts i no donar-vos a conèixer?

D'actes i activitats se n'han fet molts. La resposta de la gent és la que és. El més difícil d'un grup com el nostre és mantenir-lo. En un moment puntual la gent sí que t'ajuda però després no segueixen

implicant-se. Nosaltres som pocs i la lluita que estem duent a terme desgasta molt, no podem arribar a tot. També és veritat que últimament hem estat més concentrats en tota la qüestió burocràtica i judicial.

Quina percepció teniu de l'arbucienc davant la qüestió medi ambiental?

Referent als joves creiem que viuen molt d'esquena al seu entorn natural, potser els nois/es de 10-12 anys estant més sensibles per aquests temes. En general el jovent no viu aprofitant el que ens ofereix el Montseny. Pel que fa a la gent més

gran veiem un cert desencís, el fet de que existeixi uns estaments superiors com el Departament de Medi Ambient ja els suposa una garantia de que les coses es faran.

Quin serà el vostre futur ?

De feina n'hi ha i molta. La feina mai s'acaba i continuament s'obren fronts. Aquests anys hem tingut un desgast important i ara caldria una renovació i que s'incorporés jovent amb nova empenta. En tot cas nosaltres estem oberts a col·laborar amb altres grups i ens oferim per ser aglutinadors de tots aquells que siguin sensibles en aquests temes.

BREUS

- En el ple celebrat el 31 de març es va aprovar per unanimitat l'adhesió de la Vila d'Arbúcies com a membre ordinari al Consell d'iniciatives locals per al Medi Ambient de les comarques gironines. Això significa adherir-se a la carta d'Aalborg i al Consell de ciutats i viles sostenibles.
- En el ple del 29 d'abril es va aprovar la redacció de plans d'acció local per a la sostenibilitat.
- A mitjans octubre es va celebrar el judici contra la empresa Resisa pels abocaments incontrolats de substàncies contaminants a la Tordera. Les acusacions particulars entre les que hi ha l'Ajuntament de Blanes i Sant Celoni demanen vuit anys de presó per dos directius de l'empresa.

Ens aixequem i després de pagar caminem cap a la porta, passem per davant de la màquina de jocs on els nens ja s'han enganxat a jugar,... ens mirem i coincidim en el comentari.

ALFONS CASADO
BEGO URQUIZA

EL DESTÍ DE LES COL·LE

Des de l'any 1990 la visió d'un "nou ordre mundial" ha estat la d'un món amb una superpotència, els Estats Units, arbitre i part de conflictes entre les col·lectivitats del planeta que es troben lluny encara d'un ordre just, pacífic i estable. La dissolució de la Unió Soviètica i de Iugoslàvia han contradit les idees imperants sobre l'estabilitat de les fronteres nacionals. L'enderrocament de règims totalitaris i el desmembrament d'estats multiètnics i multiculturals han sorprès als nord-americans des del seu començament. La conclusió a què els ha portat tot plegat és que la multiplicació d'estats no cal que sigui horrible i que les reivindicacions nacionals estan vives i molt vives. Motiu pel qual cal trobar una fórmula raonable de resolució dels conflictes que originen.

LA LLIBERTAT DELS POBLES DEL MÓN

A la comunitat internacional, durant els darrers anys, se l'ha interpellat davant la ruptura de Iugoslàvia, la Unió Soviètica, l'aparició d'Eritrea, la situació dels kurds, dels palestins, dels tibetans, dels misquitos, dels nord-irlandesos, dels timoresos orientals, dels txetxens... Els Estats Units han mantingut i defensat

en molts casos l'estatu quo i, per tant, el rebuig del dret dels moviments d'autodeterminació de moltes d'aquestes zones en conflicte. La desaparició de la guerra freda ha conduït a considerar un nou enfocament d'aquests conflictes i per això els atorga uns diferents nivells o categories de resolució.

Aquest enfocament, de forma tímida, passa per considerar, en la resolució o reconeixement de conflictes, quina relació existeix entre el govern i el seu poble. El dret internacional comença a evolucionar favorablement en temes sobre l'autodeterminació, els drets humans i l'ús de la força. En aquest sentit, la

comunitat internacional creu que la protecció de drets de les minories estalvia ruptures d'un estat multiètnic. Però d'altra banda a la mateixa comunitat internacional li costa i costarà molt definir què és una minoria (quins atributs cal considerar: ètnics, racials, religiosos o lingüístics?). Existeixen en el món grups humans que basen la seva condició de minoria ja que subjectivament entenen la seva identitat com una identitat diferent de la d'altres.

INFORME DE LA SESSIÓ D'EXPERTS SOBRE LES MINORIES NACIONALS DE LA CSCE, 1991

Els drets humans i les llibertats són la base per a la protecció i la promoció dels drets de les persones que pertanyen a minories nacionals... Les qüestions sobre minories nacionals només poden ser resoltes satisfactòriament en un sistema democràtic basat en l'estat de dret, amb un poder judicial independent. Aquest sistema garanteix el ple respecte pels drets

humans i les llibertats fonamentals, la igualtat de drets i de condició per a tots els ciutadans, incloent-hi les persones que pertanyen a minories nacionals, la lliure expressió de tots els seus interessos i les seves aspiracions legítimes, el pluralisme polític, la tolerància social i l'aplicació de les lleis que controlen l'abús de poder dels governants.

Les qüestions sobre les minories nacionals i la conformitat amb els acords i els compromisos internacionals sobre els drets de les persones que hi pertanyen, són assumptes d'interès internacional legítim i, per tant, no constitueixen exclusivament cap afer intern de l'estat respectiu.

Per aquest motiu han estat moltes les resolucions internacionals que reforcen els drets de les minories nacionals. Per exemple, l'informe de la Sessió d'Experts sobre les Minories Nacionals de la Conferència sobre Seguretat i Cooperació a Europa, Ginebra 1991, uneix els drets minoritaris amb els sistemes democràtics i l'estat de dret.

ACTIVITATS HUMANES

Cartell de campanya Catalunya amb el Sàhara.

Malgrat aquesta postura del dret internacional els governs continuen poc disposats a protegir els drets dels grups que, segons ells, podrien provocar pressions separatistes. Tampoc no estan disposats a atorgar la llibertat política per a fer una campanya per la independència per por a dur

el país a la ruptura. La por a l'exercici d'autodeterminació porta als governs a negar als grups minoritaris a protegir els seus drets tradicionals. Com a conseqüència es provoca el descontentament i desordre de la minoria i és terreny abonat per originar l'onada d'autodeterminació tan temuda pel govern.

RESPOSTES ALS CONFLICTES INTERNACIONALS

Fa vint-i-cinc anys semblava una utopia plantejar el dret d'autodeterminació fora dels processos de descolonització del Tercer Món. La història ha demostrat que a tots els continents hi ha pobles, no sempre minoritaris, que no senten reconeguts els seus drets col·lectius.

La situació ètnica entre Hutus i Tutsi a Burundi, Ruanda i Zaire, l'apartheid de Sud-Àfrica, el naixement d'Eritrea distingida d'Etiòpia, la situació d'Angola i la República Democràtica Àrab Saharaui que defensa la sobirania del Sàhara Occidental davant el Marroc són alguns casos de conflictes vius que reivindiquen l'autodeterminació dins el continent Africà.

A l'Àsia, Indonèsia ha reconegut finalment la independència del Timor Oriental, antiga colònia portuguesa que celebrà un

plebiscit per l'autodeterminació durant aquest estiu sota l'estovada vigilància de les Nacions Unides. Però la situació dels conflictes subestats de l'Índia (Assam, Manipur, Nagaland, Punjab) o el Kashmir compartit amb el Pakistan, el Tamil de Sri Lanka, Hong Kong, Taiwan i Tibet a Xina denota que les colonitzacions occidentals varen deixar grans herències en conflictes a la zona.

L'Orient Mitjà ha estat punt d'atenció durant anys pel conflicte generat per la creació d'un estat israelià i la relació violenta amb els veïns (principalment els palestins). Però el poble kurd (25 milions de persones disgregades entre Turquia, Iran, Iraq i l'Azerbaidjan) és un conflicte viu ja que el govern turc, membre associat militarment a l'OTAN, nega l'existència d'aquest poble.

Salvador Cardús, sociòleg de la UAB

Passa que a més dels fets -tossuts, però sempre ambivalents- i de les teories -necessàries, però sempre provisionals-, hi ha els individus amb voluntats polítiques subjectives i els pobles amb consciències vaporoses però estranyament persistents que expressen intencions també tossudes i necessàries prou definitives com per a no poder-les doblegar fàcilment.

Refugiats tímoresos desplaçats pel conflicte setembre 1999.

Amèrica del Nord i del Sud està immersa en uns sèrie de conflictes motivats pel no reconeixement dels drets dels indígenes. Bàsicament el no reconeixement d'organització social, costums, llengua, religió i tradició de comunitats de Brasil, Guatemala, Nicaragua i Mèxic però també a Estats Units i Canadà. Els Estats Units es mantenen indiferents davant les 300 tribus nadiues prèvies a l'arribada dels pobladors europeus. La situació dels Indis Cree del Quebec que s'oposen a la causa quebequesa que vol la independència per continuar formant part de la federació canadenca o els Inuits que defensen el Nunavut en contra dels indis Denes.

Europa ha enfebrat des de la descomposició del món comunista. Letònia, Lituània, Estònia, Geòrgia, Txèquia i Eslovàquia, Croàcia, Eslovènia, Macedònia, Bòsnia-Hercegovina. Alguns han aconseguit estats independents sense massa tràmits, d'altres però no han sortit massa airoso per les conseqüències de la guerra. Txetxènia reclama ser república independent de Rússia des de 1991, quan Borís Ieltsin va demanar formar la Comunitat d'Estats Independents (Armènia, Rússia, Azerbaidjan, Bielorrússia,

Kazakhstan, Kirguizistan, Moldàvia, Tadjikistan, Turkmenistan, Ucraïna, Uzbekistan) Geòrgia en quedà al marge. Per altra banda, la Sèrbia hereva del conflicte dels Balcans no semblà satisfeta com per reiniciar actituds expansionistes i xenòfoves sobre el Kòsovo i Montenegro.

L'Europa dels signants de Maastricht també amaga una sèrie de conflictes dels vells estats nacionals. Aquest acord es va mesurar en clau nacional-estatalista al costat de l'enorme puzzle dels nacionalismes que esperen exercir el seu dret a l'autodeterminació. Els Països Catalans, el País Basc, Galícia, Flandes, Bretanya, Còrsega, Irlanda del Nord, Escòcia, Gal·les són les nacions sense estat que reclamen els seus drets col·lectius.

Els Estats Units com a nou àrbitre mundial no rebutja el dret d'autodeterminació i per aquest motiu en molts d'aquests nous escenaris existents hi ha establert per primera vegada relacions diplomàtiques. Però cal entendre que no defensar l'estatu quo no vol dir que no s'estableixin condicions per a tot. Per això segueix de aprop les negociacions que els nord-irlandesos o els bascos realitzen amb llurs interlocutors estatalistes. Tal com afirmava Joan

DEL ROMANTICISME AL PRAGMATISME DE LA NACIÓ

Francesc Mira (Crítica de la nació pura, 1984), i molt després Michael Billing (Banal Nationalism, 1995), el nacionalisme segueix essent la major força ideològica del món contemporani, ja que hi ha un potent nacionalisme implícit i quotidià en el patriotisme propi i habitual dels estats contemporanis.

D'aquí que es pensi que el nacionalisme és la força de transformació de la societat en sentit obert i progressista. És una via vàlida de trencar l'estatu quo que s'imposa per la construcció d'una proposta inequívoca d'identificació col·lectiva.

Tanmateix la doctora Guibernau, que és autora del llibre Nationalism. The Nation-State and Nationalism in the

Twentieth Century, reivindica el nacionalisme com a ideologia capaç de generar una transformació política basada en la sobirania popular. La seva tesi és que la identitat nacional respon no tan sols a unes arrels i al passat comú d'un col·lectiu, sinó també al fet que sigui capaç d'oferir un projecte de futur. Doncs, cal que es distingeixi entre el nacionalisme associat a la democràcia i a la sobirania popular que, per exemple, trobem a Catalunya, Escòcia o Quebec, i el nacionalisme associat a la xenofòbia i al racisme, com podríem associar a l'actitud de Croàcia o Sèrbia davant a Bòsnia, Kosovo o el de Rússia davant de Txetxènia. És imprescindible fer aquesta distinció i cal posicionar-se

Estat d'un edifici de Sarajevo (1993) després de la guerra de Bòsnia.

Castell que veïlla Corti, capital històrica de Còrsega.

per fer veure que el nacionalisme democràtic de les nacions sense Estat és un moviment social progressista.

Lavors la conclusió on s'arriba és que el dret d'autodeterminació dels pobles és un aprofundiment de la democràcia. Per aquest motiu les raons que legitimen l'autodeterminació no són únicament de caire ideològic, sinó també econòmic, social i polític.

En aquest sentit funciona i funcionarà utilitzar la terminologia emprada pels defensors de l'estato quo que pretenen barrejar els conceptes que serveixen per qualificar de nacionalisme o nacionalista amb altres que no són exactament sinònims: separatisme (-ista), terrorisme (-ista), etnicisme (-ista), racisme (-ista), feixisme (-ista), xenofòbia (xenòfobs) ... Però també es reservaran el terme patriotisme (patriòtic) per defensar el nacionalisme, jacobinisme o estatisme hegemònic i homogenitzador.

ELS CATALANS: UN CONFLICTE SUBESTATAL D'ESPANYA

Els moviments socials dels anys setanta, com l'Assemblea de Catalunya, que protagonitzaren la transició democràtica reclamaven aquest dret col·lectiu per als Països Catalans, i així ho varen reflectir en el text del Primer Congrés de Cultura Catalana, el qual no ha estat capaç de defensar, encara, cap govern català

Manifestació cap al monument a Rafel de Casanova per la Diada 1999.

Montserrat Guibemau és doctora en Teoria Social i Política per la Universitat de Cambridge, investigadora al Centre de recerca sobre relacions ètniques de la Universitat de Warwick on s'estudien els nacionalismes.

El nacionalisme de les nacions sense Estat respon a la necessitat d'afirmar i sostenir una identitat determinada que podria perillar segons com s'entengui la globalització, i respon també a la necessitat de democratització expressada en el respecte a la diversitat. La globalització implica el reconeixement de la diferència. Per tant, igualment, de les nacions distintes. En un món globalitzat, que perquè sigui just s'ha de contextualitzar en una perspectiva democràtica, ningú no pot creure ni actuar com si estés sol o pogués prescindir dels altres o excloure algú.

fins aquestes dates. Però la separació que es produí entre la reivindicació de les llibertats nacionals i les llibertats democràtiques varen fer que unes acabessin condicionant a les altres. Encara avui vivim sota aquesta dicotomia que el fet de demanar les llibertats nacionals es posin com obstacle a les ja guanyades llibertats democràtiques o sinó les llibertats del mercat. Així doncs, la construcció durant vint-i-cinc anys d'un espai espanyol de comunicació sòlid, coherent i integrat ha desenvolupat de manera eficaç un populisme espanyolista dins els Països Catalans que fa que les estratègies de mercat de les multinacionals de la indústria cultural forcen a l'establiment d'una determinada pertinença

cultural del ciutadà per convertir-lo, finalment, en un element controlable d'aquest mercat.

Però d'altra banda cal apel·lar a la responsabilitat de la societat civil quan cau en l'argument que diu que el país va bé perquè el govern va bé, i que si no va millor és perquè la gent anem malament. Hi ha certament una renúncia de la societat catalana per la qual es magnifica allò que va bé i es disminueix la importància dels grans objectius nacionals a mida que s'escapen de les mans.

La resolució de la qüestió nacional dels catalans pot venir, o de mans d'un simple pacte de govern conjuntural, o que sigui imminent la seva desaparició per causes de mort natural.

Text del Congrés de Cultura Catalana respecte al sentit de cultura.

Els Països Catalans, amb plena personalitat nacional reconeguda, tindran els organismes socials i polítics propis d'una societat lliure. Aleshores la nova cultura haurà de conjugar la llibertat, sense la qual no hi ha creativitat, amb la capacitat de mobilització social, sense la qual no hi ha justícia.

Entitats i Persones

L'AVENTURA DE

Quan a l'estiu, tots ens preparam per fer les vacances: les triem segons les nostres necessitats o preferències, o segons la butxaca, que tot s'ha de dir! Hi ha qui les busca relaxades, per treure's l'estrès de la feina i la rutina de l'any, altres cerquen una cosa original, diferent o exòtica, també surt el qui vol l'esport d'aventura com rafting, surfing, ponting,... i tots els ings que vulgueu i més que se n'inventaran. Alguns es queden a casa, que per ells ja és suficient no haver d'anar a toc de campana. Mar o muntanya, nord o sud, cotxe o avió, en grup o solitaris... l'oferta no s'acaba mai. Però encara hi ha qui ha trobat una forma diferent de passar aquest temps d'esbarjo. Elles mateixes i ells també, us les explicaran més bé que no pas jo, ja que en són els protagonistes i qui les han descobert.

NÚRIA TORT

La meva experiència amb el Sàhara va començar l'abril de 1998 quan vaig anar als camps de refugiats. En aquells moments no sabia gaire res de la gent que hi vivia, i la veritat és que em va emocionar el que allí vaig veure i compartir durant la meva curta estada: la seva hospitalitat, l'alegria per viure i l'esperança de retornar al seu país, realment em van captivar.

A ran d'aquest viatge, les inquietuds per ajudar d'alguna manera o altra en aquest poble, em van portar a acollir a una nena de dotze anys, la Jaichetu. Crec que per a tota la família ha estat una experiència molt enriquidora i realment hem après moltes coses d'ella, durant aquests dos mesos.

La Jaichetu va començar essent una nena amb un caràcter molt tancat. No sabies mai quan estava contenta o enfadada, en definitiva, no expressava mai els seus sentiments i no buscava el nostre contacte. De mica en mica però, la relació va anar canviant fins a ésser una més de la família: cantava, reia i jugava amb tots. Ara penso que durant aquest temps va ser feliç, o almenys nosaltres vam intentar que així fos.

La veritat és que la seva presència a casa ens ha permès reflexionar un xic a tots. Conviure amb una cultura diferent et permet aprendre coses noves i despertar-te nous valors i sentiments.

Una de les coses que em va emocionar més d'ella va ser durant el seu comiat a l'aeroport: de totes les nenes que van venir, ella

semblava la més forta, i la sorpresa va ser quan es va posar a plorar. Inevitablement al seu darrera, en van plorar dues més. Va ser en aquell moment quan vaig comprendre que la seva estada a casa va ser significativa per a ella també.

En tenim un bon record i esperem poder anar altra vegada als campaments de refugiats d'Alger i retrobar-nos-la. Però el que realment ens alegraria seria poder veure a tot el seu poble al Sàhara Occidental, ja que en definitiva, és la seva terra.

T'ESTIMEM JAICHETU

MARIA SITJES

LES VACANCES D'ESTIU

El fet de tenir un nen sahrauí vivint amb nosaltres durant aquests dos mesos, no ha significat cap canvi radical en la rutina familiar, però sí una bona experiència molt difícil d'explicar i molt gratificant.

La idea de tenir un nen sahrauí durant un estiu havia estat durant molt de temps el motiu de conversa de moltes sobretaulas familiars però no ens vam decidir fins vuit dies abans que no arribés, quan la Rosa una de les persones que s'encarrega de les colònies d'aquests nens ens va proposar de tenir-ne un, perquè en venien més del compte.

A mi, potser per ser la més jove de la família, o, potser perquè m'encanta la canalla, em va fer una il·lusió grandiosa des del primer dia de la notícia.

La bona relació establerta entre les

famílies acollidores, va fer que fos possible compaginar perfectament la feina del negoci familiar amb l'atenció del nen. Totes les famílies i en el nostre cas principalment amb les que tenien nens, vam decidir que seria una bona idea que estiguéssim molt de temps junts i per tant un dia els tenia una família i un dia una altra de manera repartida.

Ha estat una experiència molt maca, de la qual crec jo que n'hem après molt.

Ara que ja són fora, jo, igual que els meus pares i el meu germà, un dels nostres desitjos és anar al Sàhara tan aviat com sigui possible. No sols a veure el nen que hem tingut sinó també per veure a tots els nens que han vingut i els que no, les seves famílies i com viuen.

GEMMA

L'Ajlilil va arribar a coll del pare amb uns ulls molt grossos i li vaig fer un petó.

Ella els primers dies estava com trista d'enyorament del Sàhara, però de mica en mica ens va anar coneixent i nosaltres a ella. Li vam ensenyar jocs com: l'oca, amagar, a cartes, i altres...

Va ser un estiu molt curt, diferent i molt divertit per nosaltres. Però hi va haver dies que ens barallàvem amb ella però tot s'arreglava.

Hem après a respectar una persona, compartir i moltes coses més.

Vam gravar en una cinta de casset com cantava i quan l'escoltem pensem que estarem molt de temps sense veure-la i la trobem a faltar.

A nosaltres ens ha agradat molt fer aquest acte solidari i ens agradaria que altres famílies d'aquí col·laboressin com nosaltres acollint un nen o una nena sahrauí.

NÚRIA, HELENA, ANDREU

Som la Laura i la Mariona Valls. Aquest estiu ha vingut una nena sahrauí a casa nostra. Es diu Naha però li dèiem Nehe, té quinze anys i viu a Daora.

Ja fa tres anys que va venir a Arbúcies i la vam tenir amb nosaltres. Però no hauria pogut tornar (només els deixen venir una vegada) si no fos que tenia una infecció a les mans. Li vam poder fer tractaments i se li va anar el mal.

Ens ho hem passat molt bé i hem tingut moments molt bons, tot i que no deixa que a vegades jugàvem i ens enfadàvem, com si fossim germanes

MARIONA I LAURA

Jo crec que és una bona experiència per entendre els seus problemes a part d'alegrar-los la vida a tots els implicats. És una gran ocasió per retornar al seu país amb els principals coneixements bàsics d'una cultura molt

diferent de la seva, a part de les moltes coses útils que es poden emportar cap al seu país.

A en Mustaf li agradava des del principi la bicicleta i la piscina. Moltes vegades demanava d'anar a fer un volt amb la Lasky, el meu gos, però quan va descobrir que també hi podia anar amb la bici anava boig, algun dia havíem anat a passejar al matí, a la tarda i al vespre i encara no en tenia prou.

ROBERT

Aquest estiu a casa hem tingut una gran sort: la de poder compartir les nostres vides amb un nen del desert, en Sidi.

Ell és un nen caracteritzat per l'alegria (els que el coneixeu i l'heu sentit riure ho sabeu!), per la sinceritat (de vegades fins i tot massa, perquè... es "xivava" als pares d'alguns secrets!), per una gran capacitat d'observació i d'aprenentatge,... entre moltes d'altres qualitats que varen fer que s'adaptés i s'integrés molt ràpidament a nosaltres i nosaltres a ell.

Encara recordem el dia de la seva arribada i el primer impacte; un nen a casa! -I és que els més joves de la casa ja no som tan petits!-, d'on treurem joguines i nens per què pugui jugar?, perquè això és el que desitgen tots els nens, oi?, doncs resulta que de mica en mica d'alguna part oblidada de nosaltres mateixos (i fins i tot dels pares) va ressorgir un esperit juganer, alegre, divertit, enèrgic,... com de "nens", així que podem dir que en Sidi ens va treure uns quants anys de sobre a tots!.

També recordem l'últim dia; ens costava de creure que en Sidi no havia sigut sempre de la família, í és que no es feia gens estrany.

I entre el primer dia i l'últim, seixanta!, dins dels quals hem tingut moments de tot, però sobretot de bons, de molt bons i de fantàstics! (i no exagerem, que consti).

Després de tot, només desitgem que aquesta experiència hagi estat tan positiva i agradable per en Sidi com ho ha estat per nosaltres.

Gràcies Sidi per tot el que ens has donat!

JORDI I MARTA

26

Al principi, quan em van dir que aquest estiu les colònies serien per dos mesos en comptes d'un, vaig pensar que seria llarg però el resultat ha sigut justament al contrari. Per la meua família aquesta no era la primera vegada per tant ja sabíem de què anava la cosa. Les altres dues vegades havíem tingut nens i ens feia il·lusió poder canviar una mica.

El primer més, les coses van ser un pèl dures per a tots sobretot per la nena, la Gajmula. Jo tampoc vaig tenir gaire contacte amb cap dels nou nens per diferents assumptes. A la Gajmula li costava una mica adaptar-se, tenia ganes d'estar amb les altres nenes tot el dia. Suposo que és normal perquè ha de ser molt dur estar en un país diferent del teu, que després de tot té una cultura i una llengua tan diferents de les teves i, a més, en aquesta edat. Era una nena molt tímida i no deia res, simplement s'amagava.

El segon mes tot va canviar radicalment. Jo vaig poder passar més temps amb ella i poc a poc va començar a agafar-me confiança i a parlar. Vaig intentar que també parlés davant els meus pares i, després de bastants intents, ho va fer. Un dia, no sé què li deuria passar, però va canviar de la nit al dia. De cop i volta xerrava pels descosits, cantava i reia tot el dia. Era una nena molt afectuosa però amb molt de caràcter. Això va fer que arribés al punt que fos una més de la família. I el comiat, com era d'esperar, va ser molt dur. Per una banda estan molt contents de tornar a casa seva, portaven molts de dies fent el compte enrere, però per l'altra es volen quedar. La seva il·lusió seria emportar-se les famílies amb ells cap al Sàhara. Ara, la casa es nota buida sense ella.

Fa pocs dies la Gajmula va poder trucar i la il·lusió va ser grandiosa. Suposo que si d'alguna manera es pot descriure aquesta experiència és així. Jo simplement aconsellaria que totes les famílies que puguin acollir un nen ho facin. Només així podran saber què se sent. Tot i que no sempre és oli amb un llum, val la pena de provar-ho.

AIDA

L'ASSOCIACIÓ DE VÍDUES

Les associacions de vídues van sorgir per crear lligams d'amistat i solidaritat entre les dones que s'han vist privades bruscament del lloc que tenien en la família, les amistats i la societat, per defensar els seus drets i els dels seus fills, per promoure la formació de la dona vídua en l'aspecte humà, psicològic i cultural. L'Associació d'Arbúcies ha organitzat diverses

activitats. Darrerament ha fet un curs d'Història de Catalunya amb una assistència de 38 persones. També ha organitzat una conferència sobre l'alimentació de la dona, organitzada per l'Institut Català de la Dona i el Centre Superior d'Ensenyament de Nutrició i Dietètica i la fundació Puleva. Es varen reunir 70 persones. I també el 26 d'octubre hi

va haver una conferència sobre "Els drets humans de la dona" amb la col·laboració de l'Institut Català de la Dona i l'Associació de les Nacions Unides, a càrrec del llicenciat en Ciències Polítiques Sr. Xavier Guerrero, que va tenir lloc a la sala de conferències del Museu de La Gabella.

AMADA FERNÁNDEZ

Assistents a la xerrada sobre alimentació

Foto: AHMA

EL PRIMER ANIVERSARI DE L'ESCA SORPRÈN A LA PASSERA D'ARBÚCIES

L'Esca Edicions va celebrar aquest divendres el seu primer aniversari i la publicació dels 32 primers números de l'opusclet quinzenal *L'Esca*. La convocatòria era al Passeig de la Riera d'Arbúcies, inaugurat el passat Dia dels Països Catalans. La festa va començar a quarts de nou del vespre, amb *montaditos* per als assistents i música ambient. Va seguir amb la lectura d'un fragment dels diàlegs entre el sr. *Taulons* i el sr. *Porrns* que Josep M. Uyà –professor i poeta– publica a *L'Esca*, per part de Carles Blay i Jordi Badia, dos col·laboradors de la revista. Seguidament va arribar el torn de la *phantomima* radiofònica d'una aventura de Ken Kamen, un dels personatges amb més èxit de *L'Esca*, obra de R.A.Ruiz. L'actuació va anar a càrrec dels membres del Programa "La Sarsuela", de Ràdio Arbúcies. Mentrestant, els assistents podien llegir números ja publicats de *L'Esca*, adquirir material promocional o gaudir de la instal·lació anomenada *Arqueologia de temporada*, preparada per Miquel Torres i David Orriols, il·lustradors d'aquesta publicació que ja

té un any. Per arrodonir la vetllada, a més de servei de bar, van participar a la festa els *Obrite*, amb música a la fresca a la vora de la riera. Abans, però, va tenir lloc la sorpresa de la nit, una *acció* aquàtica protagonitzada per David Orriols i Cesc Casadesús. Convenientment equipats com a submarinistes i precedits de petites fogueres que baixaven riu avall, van escalar la paret de la riba de la riera fins a enfilarse al nivell d'una pantalla on experts en projeccions cinematogràfiques vinguts de França van combinar imatges aquàtiques i del fons marí amb música. Aquesta va ser la part que més va sorprendre el nombrós públic assistent. Els autors de *L'Esca* van destacar que la revista s'ha convertit en un punt de confluència de molta gent de la població. Això va quedar demostrat, veient la col·laboració desinteressada de cuineres, tècnics de so, músics i actors. Carles Blay, l'editor, va destacar que "a banda de celebrar el primer aniversari, *L'Esca* presenta la seva nova època, amb certs canvis de disseny i novetats com la rotació periòdica de l'artista de portada."

L'ESCA, UNA REVISTA I UN FOCUS D'AGITACIÓ CULTURAL

Amb aquest seguit d'actes que haurien d'haver tingut lloc el mes de juliol però que es van suspendre per causa de la pluja, els membres de *L'Esca* es proposaven "oferir al seu públic els continguts de *L'Esca* però en un format més dramàtic i representable". El col·lectiu que tira endavant *L'Esca* demostra la seva intenció de no centrar-se només en l'edició sinó de ser un focus d'iniciatives diferents i originals, ja sigui per finançar-se o per agrair la fidelitat dels seus lectors. En aquest sentit, ja van organitzar un recital poètic –altre cop sobre l'obra de Josep M. Uyà, *Noces dels sentits*– el passat mes de novembre. Més recentment, *L'Esca* Edicions ha col·laborat en la IV edició de l'Acampada Jove d'Arbúcies que va tenir lloc el passat mes de juliol. *L'Esca* va editar el butlletí diari que es repartia entre els assistents i a canvi va poder instal·lar un estand dins del recinte on a la nit se celebraven els concerts. La intenció de *L'Esca* amb aquestes activitats paral·leles a la merament editorial és

demostrar que es pot fer "cultura de consum habitual sense caure en els encorsetaments de les formes habituals i oficials". Segons Carles Blay, editor i motor de la proposta, explica que la idea de crear aquest opusclet va sorgir un dia "al rebre la publicitat del Maxor: una pàgina Din A3 doblegat per la meitat i gratuït. Vaig pensar que es podia fer el mateix però amb contingut. No hem aconseguit la qualitat d'aquest tipus de publicitat, tenim una tirada més reduïda. Però estem treballant en la possibilitat d'augmentar-la". *L'Esca* és una publicació totalment independent, és a dir, que s'autofinancia. Carles Blay denuncia la "màxima complicació que comporta l'obtenció de subvencions. És preocupant que la publicitat comercial pugui fer el que fa i altres publicacions no, tot i que oferim productes de consum tant o més necessaris que els del súper i que necessiten més publicitat perquè cada dia més, es veuen relegats a un segon terme".

ANNA CERDÀ

CDA, UN CLUB QUE ES NEGA A DES

Després d'un llarg període de preocupacions per la seva supervivència, el Club Deportivo Arbúcies torna a arrencar amb força per tirar endavant l'equip.

En la dècada dels anys 40 i 50 ja es van començar a organitzar a Arbúcies alguns partits de futbol amistosos entre empreses, però el club no es va consolidar com a tal fins el 5 de maig del 1960, gràcies a l'esforç d'un grup de persones encapçalades per en Lluís Arimany, que en foren els promotors. Des d'aleshores han estat molts els directius que han vetllat pel bon funcionament del club, i també molts els afeccionats que cada diumenge han seguit amb entusiasme la trajectòria

d'un equip que va començar primer en la categoria d'Aficionats, i ha anat pujant a 3ª i 2ª Regional fins a mantenir-se durant molts anys a 1ª Regional. Però la temporada 89-90, després de molt temps de dedicació i de lluita, va guanyar de forma merescuda el campionat que, amb gran alegria per part dels seus seguidors, el portava a jugar a la Regional Preferent.

Estar en una categoria superior és potser més engrescador pels socis i

simpatitzants del club, però cal tenir en compte que les despeses tant de jugadors com de desplaçaments o d'arbitratge són també més elevades i mantenir aquest nivell és força complicat per un club tan modest com aquest. No obstant això, el club ha mantingut aquesta categoria durant set anys.

Un dels objectius que en aquells moments també pretenia conquerir el club era un nou camp de futbol, cosa que es va aconseguir més tard. Així, el dia 8 de desembre de l'any 1994

gràcies al patrocini i col.laboració de l'Ajuntament d'Arbúcies i altres estaments oficials s'inaugurà el nou Camp de Futbol Municipal, on actualment són tants els entrenaments que es realitzen i els jugadors que l'utilitzen que hi ha dies que quasi se'ls fa petit.

Últimament, la poca aflluència de públic al camp i el desànim general ha fet plantejar a la Junta actual si era convenient seguir endavant amb el club. S'ha cregut oportú fer un plantejament totalment diferent i donar un nou aire al club començant per trobar persones que aportin qüestions innovadores i que tinguin interès en treballar per aconseguir quelcom de positiu per a tots.

Després de buscar persones interessades s'ha arribat a formar la Junta actual, integrada per un Consorci del qual en formen part: Jordi Mir, Carles Planxart, Lluís Massaguer, Jordi Guerrero, Xavi Hinojo, Jordi Pallarols, Joaquim Iglésias "Core", i un grup de col.laboradors que els donen suport en qüestions puntuals. La majoria són joves que anteriorment

Foto cedida pel CDA.

APARÈIXER

havien jugat amb el primer equip, molt vinculats a l'esport del futbol; actualment juguen amb l'equip de veterans i sobretot són gent molt emprenedora, capaç de tirar endavant el club.

Econòmicament, segons un representant, el club ha començat de zero, i compta, a més de l'ajuda dels comerços i empreses del poble, amb l'aportació dels 232 socis que formen part del club, els quals mitjançant el pagament d'una quota anual de 8.000 ptes. tenen entrada gratuïta a tots els partits i als actes programats pel club, a més d'altres preferències. Per tal de tenir més beneficis també es compta amb el Carnet de Simpatitzant, de 6.000 ptes. anuals i el Carnet de Grada Jove de 5.000 ptes. anuals (fins a 30 anys) ambdós amb entrada gratuïta a tots els partits i actes programats; el Carnet Pack Comercial i el Carnet Pack Empresa, de 20.000 i 50.000 ptes. respectivament, reservat per botigues i empreses, també dona dret a entrades gratuïtes als partits i actes programats, a més d'anuncis o rètols publicitaris.

Per tal de donar a conèixer les seves inquietuds, el club ha programat una sèrie d'actes que van començar el dia 4 de setembre amb la

Festa de Presentació del Club. En lloc de fer-se al camp de futbol, com era habitual, s'ha fet a la carretera, (carrer Camprodon) on s'han muntat dos miniestadis en els quals s'han anat jugant partits durant tot el dia, amb una gran participació de públic. Al final s'han atorgat els respectius trofeus als guanyadors i la festa ha acabat a la nit amb un ball molt animat. A fi d'informar als seus socis i públic en general de com es vol enfocar l'equip a partir d'ara, s'han instal·lat uns plafons al llarg del carrer amb una petita explicació.

Dins dels actes assenyalats s'inclou una sessió de Teatre al Poliesportiu, un partit dels Veterans del Barça, programat pel dia 15 de juny de l'any 2000, Revetlla de Sant Joan, Nit de Rock i un Campionat d'Scalextric.

De cara als propers anys, l'objectiu del club no és pujar de categoria, sinó que el que es preté és poder-se mantenir a 1^a. Regional. Per aconseguir-ho es compta amb una colla de jugadors predominantment locals, i amb la intenció d'anar-hi incorporant jugadors juvenils de l'EFA, que tot i ser un grup regit per una colla de pares, podria esdevenir el filial del primer equip. També s'ha pensat poder tenir un equip

a 3ª Regional format per aquests jugadors locals.

A partir d'aquesta temporada i per tal d'evitar despeses innecessàries, només rebrà una retribució econòmica l'entrenador del primer equip. Els jugadors cobraran una prima per partit guanyat.

En una comunitat petita com la nostra és impossible pensar que la retribució d'un equip de futbol pugui arribar a unes xifres tan astronòmiques com actualment perceben alguns jugadors, fins i tot en categories inferiors. Per això es preté que les mesures que s'han adoptat aquesta temporada siguin les correctes, que la gent es diverteixi veient bon futbol i que les qüestions econòmiques deixin de ser més importants que les esportives.

Enguany s'ha decidit que els partits locals es facin el dissabte a la tarda, ja que es pensa que els diumenges ja hi ha moltes altres coses, com pot ser anar a veure el Barça... Es creu que aquest canvi pot consolidar una major aflluència de públic al camp, que doni suport a l'equip.

La lliga va començar el dia 12 de setembre i l'equip arbucienc s'ha desplaçat a Sant Joan de les Abadesses. Els 6 desplaçaments que hi

ha programats fer pels voltants de la població es faran amb cotxes particulars i els 10 partits de les poblacions més allunyades es faran amb autocar.

Per tal d'estar sempre en forma el primer equip de l'Arbúcies entrena tres vegades a la setmana, igual que els juvenils. Una d'aquestes vegades entrenen conjuntament, ja que alguns d'aquests poden, properament, formar part del primer equip i així ja van adquirint la seva tècnica.

A més dels equips esmentats, els veterans també entrenen dues hores a la setmana. Si a això hi afegim tots els grups de l'EFA, que són molts, el terreny de joc té una activitat frenètica que moltes vegades es fa impenetrable. És un terreny de joc ben aprofitat!

La Junta actual ha posat molta cura en l'organització de tots els actes programats per aquesta temporada. Ara només falta que el públic aculli el seu projecte amb benevolència i assisteixi a tots els actes donant-los suport.

**APA ARBÚCIES,
ENDAVANT!**

MONTSE DURAN

Cultura

LA MÚSICA I ARBUCIES (I)

Podem dir que Catalunya, des dels seus inicis, ha gaudit d'una gran vitalitat musical. Les successives invasions que ha sofert al llarg de la història no han fet més que reforçar aquesta característica, afegint-t'hi -al damunt- una gran riquesa instrumental. Com en d'altres manifestacions culturals, fou a través de l'Església i els seus ritus que es difongueren les primeres melodies pels quatre cantons del país. Aquestes melodies, creades en els monestirs de la Catalunya medieval -com Ripoll i Sant Cugat del Vallès (segle X) i, més endavant, en el monestir de Montserrat (segles XII i XIII)- han continuat sentint-se fins el dia d'avui.

Un altre tipus de música -a més de la dedicada a retre culte a Déu- sorgí amb força: la música profana i galant dels trobadors que, cap el segles XII i XIII, començà a entrar als palaus i castells dels nobles catalans i s'escampà -posteriorment- per tot el país, per a divertiment i esbarjo del poble. Una música que tant servia per dansar, com per escoltar, com per cantar els amors i les gestes dels herois, mitjançant la cançó trobadoresca i els primitius grups instrumentals. Aquestes formacions anaren evolucionant d'acord amb el procés històric, fins a l'època actual, en la qual el nostre país s'ha fet un lloc i ha donat compositors i intèrprets, de música simfònica i popular, de reconeguda vàlua universal. Bona part d'aquesta música ha mantingut un accent marcadament català, tant pel que fa als instruments utilitzats com a la composició; la música per a cobla i la sardana ens caracteritza com a catalans.

ANTECEDENTS

Aquesta brevíssima visió panoràmica de la música catalana, podem aplicarla al nostre àmbit més immediat. Com s'han viscut a Arbúcies les diferents èpoques històriques que han marcat la música del nostre país? Quina importància ha tingut el fet musical en la nostra vila? Anem a veure-ho:

De les primeres èpoques històriques no en tenim pas gaires referències, però podem suposar que devia succeir el mateix que a la resta del país. Es devia sentir música gregoriana en les funcions més importants que es celebraven, tant a la primitiva parròquia de Sant Quirze, com a les ermites de Cerdans, Lliors o Sant Pere Desplà. La circumstància de pertànyer al monestir benedictí de Sant Salvador de Breda, devia facilitar l'ús de composicions sorgides dels centres musicals mencionats anteriorment. També, en el castell de Montsoriu -i potser en alguna casa benestant del poble, com el Roquer o el Regàs- hi devien sonar

les cançons i músiques de joglars i trobadors; amb més motiu, quan sabem documentadament que va haver-hi un trobador reconegut entre els mateixos components de la família Cabrera, senyors de Montsoriu, com és el cas de Guerau III de Cabrera, de la primera meitat del segle XII. Aquest ha estat identificat com el trobador Guerau de Cabrera, al qual se li atribueix una remarcable obra poètica, escrita en occità. No s'ha trobat altra referència d'aquestes pràctiques musicals, com concerts i ballades, però és de suposar que els costums de la cort i de les cases senyoriales més destacades, també es devien practicar en aquests llocs apartats, potser més esporàdicament.

De les cançons trobadoresques als posteriors romanços de cec, o de canya i cordill, dedicats a explicar tan les vides dels sants com les facècies dels bandolers, van passar uns quants segles. Segur que a la plaça de la vila hi

havia acudit, en dies de fira o de festa, més d'un romancer que embadalia els antics arbuciençs amb les seves cançons i històries prodigioses, acompanyats pel so d'alguna cornamusa o xirimia.

No és fins al segle XIX que la música instrumental, que ja s'havia incorporat als costums ciutadans i havia donat mestres i compositors com J.A. Clavé en el cant coral o Felip Pedrell en la música simfònica, pot arribar -i encara amb comptagotes- a aquestes terres tan allunyades dels centres de difusió cultural. Arbúcies no trigà a destacar, també, en aquest àmbit. Les cròniques de l'època ens expliquen que, el 23 de gener de 1862, en la inauguració de les obres de construcció de la carretera "que une Hostalrich con los baños de San Hilario", el diputat a Corts Francesc Camprodon, "en nombre de S.M. la Reina y del Príncipe de Asturias, dió por inaugurada la carretera, confun-

diéndose al momento entre la multitud personal, mil vivas a la Reina y al Príncipe mezcladas con la Marcha Real que rompió la música de la población". Això dóna a entendre que, ja en aquelles dates, existia un grup instrumental arbucienc prou capacitat per a poder tocar la marxa reial i amenitzar la festa. Aquesta nota en una acta municipal és la primera referència d'una formació orquestral a la nostra vila. No en sabem el nom ni qui la dirigia, però fou la precursora d'altres formacions musicals posteriors que ja tenim documentades.

Abans, però, hauriem de parlar d'altres músics populars que amenitzaven individualment les festes tradicionals, i feien ballar els nostres avantpassats al so d'un bombo i un flabiol. Potser l'eclosió musical que es donà a Arbúcies en la primera meitat del segle XX, prové d'aquests humils instrumentistes, la majoria andònims, que van deixar un pòsit musical en el seu entorn, i propiciaren l'aparició d'orquestres i cors que els succeïren i escamparen el nom d'Arbúcies pels quatre cantons de la nostra terra, com veurem posteriorment.

ELS DARRERS TROBADORS

L'estampa bucòlica del pastor que fa sonar el seu flabiol de canya mentre vigila el ramat, deu estar en l'origen de l'afició d'algunes persones de pagès en el conreu d'aquest senzill instrument. Encara hem sentit explicar a diverses persones d'edat avançada, les festes que es feien en determinats veïnats de pagès, en les quals l'únic instrument que es tocava era el flabiol, acompanyat per un bombo. I aquest conjunt tant servia per cantar corrandes, com per cantar goigs, o per fer ballar el personal quan s'esqueia.

Les corrandes solien ser cançons picants o d'històries facecioses, que es cantaven antigament en trobades familiars o aplecs de veïnat, i que passaven –de viva veu– de pares a fills. Moltes persones se les sabien de memòria i les cantaven mentre treballaven el camp o en les llargues vetlles d'hivern a la vora del foc. Encara n'hem sentit cantar algunes a l'avi Miquel del Regàs, com és ara: "Quan jo n'era jove i tendre...", "Fadrins que veniu al món...", o "Entreu, entreu Joan, que em trobareu soleta...".

Els goigs que es cantaven més habitualment –acompanyats de flabiol– eren els del Roser –sobretot en les festes respectives d'aquesta advocació de la Mare de Déu a Lliors i a Joanet– i els de Sant Isidre, considerat en aquelles dates de domini centralista, com a patró dels pagesos. Un cop a l'any –i així és del meu record– els flabiolaires baixaven a la vila en ocasió de la festa de Sant Isidre i recorrien els principals carrers – amb parada obligada en tots els bars i tavernes– per cantar els goigs del seu patró. No cal dir que en acabar el seu recorregut desafinaven més que en començar-lo.

S'havia fet ball de flabiols a cal Monjo, a can Sautó, a can Pere Perers, a la Casilla, a Sant Segimon del Bosc, a Joanet i, també, a la festa major de Lliors. Aquesta tradició de fer ball de flabiols a pagès –que els vilatans sembla que no tenien en gaire consideració– ha tingut la seva importància en tot el rodal centrat per Arbúcies. La nostra vila ha estat capdavantera en l'art de tocar i de construir flabiols d'unes característiques peculiars. S'han editat dos llibres bastant complets, escrits per estudiosos del tema, sobre els flabiolaires del rodal d'Arbúcies, en els quals s'hi comptabilitzen cap a cinquanta instrumentistes –la majoria arbuciencs– i tres constructors, tots tres d'Arbúcies.

Els repertoris d'aquests flabiolaires professionals podien constar de 60 o 80 peces; des de ballables del tombant de segle com americanes o masureques, fins a balls més recents com foxtrots i pasdobles, passant per valsos i cuplets. També havien tocat sardanes llargues i curtes, que la gent ballava. Una sessió de ball consistia, a tot estirar, de 15 o 20 peces.

Alguns d'aquests trobadors moderns, com els germans Clapès de Fogueres de Montsoriu, encara han pogut participar en la Festa del Flabiol organitzada per l'Ajuntament arbucienc per tal de recuperar aquesta tradició i menystinguda pràctica. Aquesta festa se celebra la tardor de cada any, des del 1985. Per conèixer més detalls de la singularitat arbucienc dels flabiolaires, es poden consultar els llibres mencionats que podeu trobar a La Gabella, i que són: "En Quirze Perich, flabiolaire", editat per Altafulla el 1987, i "Músics de flabiol i bombo", publicat per la ma-

FLABIOLAIRES I CONSTRUCTORS DE FLABIOLS ARBUCIENCs

teixa editorial barcelonina el 1993. També en el Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, s'hi troben exposats objectes i instruments d'aquest art rústic i primitiu, com els flabiols utilitzats pels germans Clapés, que foren cedits al museu després del darrer concert ofert pels seus propietaris en la VIII Festa del Flabiol, l'any 1991.

Una de les festes en la qual sonaven més la música i les cançons, era la Pasqua. El dissabte de Glòria, sortien les colles a cantar les Caramelles –o Camalleres, que en deiem a Arbúcies–. A pagès s'havien fet colles de més de vint persones que anaven pels veïnats cantant corrandes i cançons típiques, i recollint el que bonament vulguessin donar-los-hi els seus veïns. Aquest costum tradicional –que encara hem practicat en la nostra infància– era tan estès a pagès com a la vila. Els nens i nenes que havíem decidit sortir a cantar, prèviament assajavem les cançons i pre-

paravem un cistell ben enramat; i el dissabte de Pasqua al matí recorriem les cases i botigues del poble, en grups reduïts, i preguntavem: “Cantarem, o no cantarem?. Si ens responien: “Canteu”, deixavem anar les cançons típiques d'aquesta diada, com: “Marieta cistellera”, o “Del calaix al calaixó, vinguin ous a la cistella...”. Acabada la cantada, recollíem en el cistell la “calderilla” o els caramels que ens donaven, i cap a una altra casa. Si anavem a pagès –a les cases més a prop del poble– podíem recollir-hi, a més, algun ou o un tros de llonganissa. Aquesta arrelada i típica pràctica, com tants d'altres costums del temps antic, desaparegué a primers dels anys cinquanta. Encara Mn. Miquel Ayats –vicari d'Arbúcies a mitja dècada dels quaranta– organitzà un cor de nens que sortí a cantar les caramelles pels carrers de la vila.

- En Crous de Lliors.
Constructor de flabiols i flabiolaire d'abans de 1880.
 - Narcís Vallicrosa (El músic del Montseny) (1870-1932).
Flabiolaire.
 - Joan Garolera (Joanet de cal Francisco) (1879-1935).
Flabiolaire i constructor de flabiols.
 - Pau Tura (Pau del Replà o Pau Pere Perers) (1885-1969). Flabiolaire.
 - Feliu de Pelegrí. Flabiolaire.
 - En Canaleta (de la Pedrosa).
Flabiolaire.
 - En Busquets. Flabiolaire.
 - Els tres germans Rossell.
Flabiolaires.
 - En Borina del Garduix.
Flabiolaire.
 - En Vador de can Silvestre.
Flabiolaire.
 - En Ton Xiquet. Flabiolaire.
 - Andreu Serra i Callicó (en Való) (1882-1956).
Constructor de flabiols.
 - Els tres germans Tayeda, sobre tot en Pere (Peret Femella) (1911-1988).
Flabiolaires.
 - Els tres germans Clapés (de Fogueres de Montsoriu) (de 1907, 1909 i 1913).
Flabiolaires.
- També hi podem comptar, per la seva vinculació amb aquest col·lectiu i perquè es considerava arbucienc, amb:
- Quirze Perich (en Badia), nat a Sant Feliu de Buixalleu el 1896. Flabiolaire.

En Pere Tayeda "Peret Femella" i els germans Joan i Vicens Clapés. 2a Festa del Flabiol, Arbúcies 1986. Foto: AHMA

RECER POÈTIC

Altres cops, tenim el goig de publicar els poemes guanyadors dels premis Ametista d'enguany. Premis convocats pel Museu Etnològic del Montseny, i que -prèvia selecció i veredicte del jurat qualificador- són oficialment proclamats dins els actes de la Festa Major.

Avui us presentem els dos poemes que han obtingut el primer guardó, tant en la categoria d'adults com en la de poesia escolar. En el primer cas fou premiada una trilogia titulada: "Tres retrats d'Arbúcies a la tardor" de Josep Auledas Casas, que descriu amb nitidesa i sensibilitat diversos aspectes tardorals a la vila. En poesia escolar s'escollí un senzill i sentit poema, d'una jove poetessa d'onze anys Elisabet Tort Massachs que ens dona la seva visió de la muntanya, en aquest mateix temps de tardor. Un temps que inspira els poetes.

TRES RETRATS D'ARBÚCIES A LA TARDOR

DIUMENGE A ARBÚCIES

Fulles d'or que voleien pels carrers,
pluja fina a cada cantonada,
vent humit que s'escola terra endins.
Aroma de tardor perfumada!

El plàtan centenari
al bell mig de la Plaça.
Un repic de campanes
anuncia la festa
i el bellugueig de criatures
augmenta la gresca.

Les hores retronen
a l'aixopluc de les voltes.
L'enrenou del mercat
anima el diumenge:
parades de roba,
joguines i fruites.

Cultura i tradició
al museu de la Gabella.
Bufa el vent al carrer Major
i gemega la portalada vella.

Fulles d'or que voleien pels jardins,
vent humit a cada cantonada,
terra molla per tots els camins.
Aroma de tardor perfumada!

L'aigua del Pont Vermell
ressona riera avall.
Acàcies i romegueres
a les penyes del Sorrall.

Al barri del Castell,
carrers estrets i ombrejats;
pujades i baixades
per esglaons empedrats.

El paisatge de tardor,
des del balcó de Magnes,
es madur i encisador:
fagedes daurades,
perxades vermelloses
i rouredes engalanades.

Fulles d'or que voleien pels carrers,
ventada fina a cada balconada,
la pluja es fon terra endins.
Aroma de tardor perfumada!

Arbúcies, octubre-novembre de 1998

TARDA DE PLUJA

Pluja que cau,
menuda i espessa.
Melodia dolça
de gotes insistents.
Carrers molls
i teulades lluent.

La tarda s'adorm
en silenci total.
La llum del crepuscle
és un vel tardoral.

Bosc humits
i camins enfangats.
Bufades de vent
i vidres amarats.

Cases i carrers
es dilueixen suaument
enmig d'un capvespre,
gris i somnolent.

Plugeta fina,
música plaent...!
Pluja sonora,
cantarella excel·lent!

Arbúcies, novembre de 1998

ALBADA GRISA

Pels voltants de la Vila,
entre feixes i marges;
pels turons i carenes,
entre sots i obagues,
la boira s'enfila
cap a muntanya.

En la quietud del jardí
plantes i flors
han perdut ufana;
el desmai despullat
i l'hortènsia pansida;
el pollancre adormit
i la rosa marcida.

La solitud del camí
fa l'hora més quieta.
La claror del matí
entra per la finestreta.

Paisatge de cel boirós,
pluja espessa i ensopida.
Al cim de les Agudes,
la llum grisa de l'albada.

Arbúcies, novembre de 1998

JOSEP AULEDAS CASAS

POESIA

Des de l'alta muntanya sentim
els ocells cantar.
Volen, salten, corren i ballen
contents i alegres, sense parar.

Salten les llebres,
volen les aus,
vola, vola papallona
corre, corre la guineu.

Des de l'alta muntanya
sentim el vent xiular.
Els arbres perden les fulles,
la tardor ja ha arribat.

ELISABET TORT MASSACHS

El Nostre Ahir

HISTÒRIA DE L'AJUNTAMENT D'ARBÚCIES ELS ORÍGENS DE L'AD

Amb aquest número donarem entrada a un nou dossier del Nostre Ahir. Durant vuit números us parlarem de la història de l'Ajuntament d'Arbúcies, que en bona mesura és la història d'Arbúcies. No obstant això, no és tota la història del nostre poble. Hi ha altres institucions com la Parròquia i

més modernament agrupacions i associacions que han tingut un fortíssim pes en la història de la nostra vila. Això sense oblidar personatges singulars que també han anat escrivint el dia a dia de les pàgines de la nostra identitat com a poble. L'origen de l'administració civil a casa nostra el podem remuntar com veurem en l'article de Joan Illa, al segle XII. Es tracta de la batllia dels vescomtes de Cabrera vinculada al castell termenat de Montsoriu. També parlarem de la universitat o comú d'Arbúcies, que recollirà bona part dels drets i obligacions de la batllia de n'Orri o d'Arbúcies. Però no serà fins el període 1813-1823, que es regularà la figura administrativa dels ajuntaments a l'estat espanyol, bàsicament sota l'impuls final de les corts de Cadis.

Nogensmenys per tal de diversificar els diferents números, en cadascun hi inclourem o bé un personatge o un fet històric. L'actual serà el del mestre Lluís Torres, dut a terme per en Daniel Martí.

LA JURISDICCIO DEL TERME DE MONTSORIU

L'imponent castell de Montsoriu situat sobre un turó aïllat de 637 metres d'altitud, en el qual conflueixen els municipis d'Arbúcies i Sant Feliu de

Buixalleu. És sens dubte, el monument més rellevant de tot l'àmbit montsenyenc, en l'aspecte militar i senyorial.

No sabem l'origen del castell. El nom de Montsoriu apareix per primera vegada el 923 en l'acta de consagració de l'església d'Arbúcies, com a límit de la parròquia. En un document del 1002 es fa esment de l'apèndix de Montsoriu, o sigui, encara que no anomeni el mot castell, deixa entendre que Arbúcies està dins el terme del castell de Montsoriu.

El seu domini inicial fou dels vescomtes de Girona que passà per aliança matrimonial als Cabrera, que més endavant s'anomenaren vescomtes de Cabrera. Aquests tenien la jurisdicció civil i criminal, alta i baixa, *mer i mixt imperi* i qualsevol *mòdica*. Això es tradueix en tenir la facultat

de decidir en causes civils, contencioses governatives, en les criminals que portaven aparellades penes lleus i el procediment que portava aparellat sentència de pena de mort, pèrdua o mutilació de membres, bandejament i altres de gravetat. És a dir la jurisdicció completa.

La seva jurisdicció s'estenia pels actuals municipis d'Arbúcies, Sant Feliu de Buixalleu, Breda, Riells del Montseny, Gualba, Maçanes, Hostalric, Fogars de Tordera i part de Santa Coloma de Farners.

Dins el vescomtat de Cabrera, l'organització senyorial, establia nivells superiors en la jurisdicció i un procurador general.

Castell de Montsoriu

LA BATLLIA GENERAL D'ARBÚCIES

MINISTRACIÓ CIVIL A ARBÚCIES

Aquest tenia cura de la part econòmica i regia els batlles dels termes de cada castell. També hi havia un jutge ordinari, que era superior als altres jutges dels termes i funcionaris de

l'administració de justícia. En l'àmbit local, en la parròquia d'Arbúcies hi havia un batlle o sotsbatlle, que depenia del batlle del terme del castell de Montsoriu. També hi ha-

via un saig, que feia unes funcions equiparables a les de l'actual agutzil i policia municipal, alhora que feia de nunci, corredor i executor de la justícia.

LA BATLLIA GENERAL D'ARBÚCIES

Dins l'organització territorial del vescomtat de Cabrera, en cada parròquia i àdhuc altres llocs sense ser-ho, es designaren les batllies. Aquestes eren administrades en nom del vescomte per un batlle. Aquest podia administrar diverses batllies. També es donà el cas en què diverses parròquies formaren una sola batllia, com la Batllia General d'Arbúcies.

Les funcions del batlle podien ser ben diferents: si es tractava d'administrar la jurisdicció territorial se l'anomenava batlle de bastó o jurisdiccional, en canvi si només es limitava als drets de caràcter econòmic, llavors era anomenat batlle de sac.

No és fins a ple segle XII quan trobem esment d'aquesta administració. El 29 de juny de 1183, el vescomte Ponç III de Cabrera i la seva esposa Marquesa d'Urgell, varen fer donació al monestir de Sant Salvador de Breda, dels drets sobre diverses batllies que els vescomtes tenien a Osona i la Selva. Entre aquestes s'esmenta la que té en Ramon d'Orri a les te-

rres o béns propis del monestir i dels vescomtes, situats a les parròquies de Sant Quirze d'Arbúcies, Sant Hilari Sacalm, Sant Feliu de Buixalleu i Sant Pere Desplà. El document no precisa en què versa en concret cada batllia, però més avall fa esment de la batllia que un tal Felip tenia en els béns del monestir de Sant Salvador de Breda, situats a les parròquies de Sant Feliu de Buixalleu i de Sant Quirze d'Arbúcies, en el lloc dit "Urceis", que es refereix a l'antic veïnat de les Orses.

Els hereus de la família Orri seran els batlles naturals de la Batllia General d'Arbúcies, que més endavant també es dirà Batllia de n'Orri. Aquests, habitaven en el mas Orri que apareix documentat des del 20 de juny de 1173, en esmentar-se en un document vescomtal l'existència de l'hereu Ramon d'Orri. Aquest mas es trobava situat en la parròquia de Sant Feliu de Buixalleu, sota el castell de Montsoriu, on avui hi ha el mas de can Massaguer.

Els Orri, tot i ser una família benestant, eren pagesos

de remença, homes *propis, sòlids i afocats* dels vescomtes de Cabrera, i per tant tenien l'obligació de residir en el seu mas.

En unes capitulacions matrimonials entre Saura, filla del cavaller Pere Simó de Vilar i Arnau d'Orri, de la parròquia de Sant Feliu de Buixalleu, del dia 1 d'abril de l'any 1300, es diu que l'heretat del mas Orri, que l'esmentat Arnau Orri tenia, constava per una banda de la dita casa amb el quintà, el molí anomenat d'en Fogaroles, el mas Buixalleu, el mas Llopart, el mas Carrera i el mas Viader en la parròquia de Sant Feliu de Buixalleu, per altra del mas Llorenç i la borda de Ripayàs en la parròquia de Santa Maria de Breda, i a més més la batllia.

En un document anterior, de 29 de juny de 1262, el batlle Orri reconeix que té sota domini directe i en franc alou del vescomte Guerau VI de Cabrera, les batllies de jurisdicció i de sac de les parròquies de Sant Quirze d'Arbúcies, Sant Pere Desplà, Santa Maria de Lliors, Sant Cristòfol de Cerdans, Sant

CRONOLOGIA

- 20 de juny de 1173, l'hereu Ramon d'Orri apareix en la documentació vescomtal.
- 29 de juny de 1183, el vescomte Ponç III de Cabrera i la seva esposa Marquesa d'Urgell, van fer donació al monestir de Sant Salvador de Breda, dels drets sobre diverses batllies que els vescomtes tenien a Osona i la Selva.
- 30 de maig de 1433, Joan de Castellbò, procurador general del senyor Bernat Joan de Cabrera, comte de Mòdica i vescomte de Cabrera i Bas, aprovà, confirmà i establí de nou a favor de Bernat Negrell i els seus successors entre altres coses, el mas Orri i les terres de la parròquia de Sant Feliu de Buixalleu, amb la seva Batllia General d'Arbúcies.
- El 31 d'agost de 1624, Domènec Negrell feu donació a Francesc Regàs, cunyat seu, de la batllia.
- 15 d'abril de 1624, Joan de Sarriera i Gurb comprà a Gastó de Montcada, marquès d'Aitona, comte d'Osona i vescomte de Cabrera i Bas, el castell de Montsoriu amb tot el terme d'Arbúcies, Lliors, Sant Pere Desplà, Cerdans, Joanet i part de Cladells i Sauleda, amb la seva respectiva batllia, la jurisdicció civil i criminal, alta i baixa, *mer i mix imperi* i mòdica i tots els drets que tenia el Vescomte. Comencen aquí les disputes entre els Sarriera i els Regàs.

Can Massaguer.

Foto: J. Camps

Pere Cercada, Sant Mateu de Joanet, Sant Miquel de Cladells, Sant Feliu de Buixalleu, Sant Martí de Riells, Sant Esteve de Viabrea, Sant Vicenç de Gualba, Santa Maria de Breda, Sant Llorenç de Gaserans, Sant Gabriel de Grions amb els masos Vells de Santa Maria d'Hostalric, Sant Esteve de Massanes, Sant Andreu de Raminyó i el terme del castell de Montnegre. La vila d'Hostalric i la parròquia de Fogars, quedaren excloses de la Batllia General d'Arbúcies.

Un document, de 23 de juliol de 1261, ens confirma l'establiment perpetu, fet pel vescomte Guerau de Cabrera a favor de Guillem Olloner de Gaserans, de la batllia de la vila d'Hostalric i de la parròquia de Fogars que són de jurisdicció, pel preu de 500 sous barcelonesos de tern.

Els masos Vells d'Hostalric, seran motiu de discòrdia i disputes entre els batlles naturals d'Arbúcies i Hostalric.

El batlle com a administrador de béns i rendes, era l'encarregat de percebre els censos dels emfiteutes, exigir serveis personals dels camperols obligats a fer-los, cobrar lluïsmes i foriscapis, etc.

Les facultats del batlle ultrapassaven el sector econòmic i s'estenien a d'altres competències. Gaudia també de jurisdicció civil i criminal, bé que en un grau inferior al del jutge ordinari. El batlle era assistit per un assessor jurídic, per un escrivà de cort, el qual redactava les actes en el nomenat "llibre de la cort del batlle" i per diversos saigs o agutzils.

Els Orri foren batlles hereditaris de la Batllia General d'Arbúcies dits també batlles naturals, des del segle XII al segle XIV. Enumerarem alguns dels batlles:

- Ramon d'Orri -1183-
- Pere d'Orri -1198-
- Arnau d'Orri -1228-
- Arnau d'Arbúcies -1235- (podria ser el mateix Arnau del 1228)
- Arnau d'Orri -1282 i 1330
- Arnau d'Orri fill -1300 i 1313-
- Bernat d'Orri -1353 i 1377-
- Joan d'Orri -1388-

Aquests s'anaren succeint de pare a fill fins que s'estroncà la nissaga Orri i passà per herència a la família Negrell d'Hostalric.

Aquesta nova nissaga dels Negrell, originària de

Massanes, passà a establir-se a Hostalric. Es troben documentats des del 25 de juny de 1365, en què un tal Francesc Negrell capbreva una peça de terra, la mateixa en què es construí el mas Negrell.

El primer Negrell que ostenta el càrrec de batlle d'Arbúcies és Bernat, nebot de Joan Orri que pel seu darrer testament el deixa hereu de les seves propietats i de la Batllia General d'Arbúcies. I és a partir dels Negrells que es dirà també Batllia de n'Orri, i els batlles es cognominaran Negrell i Orri.

El 30 de maig de 1433, Joan de Castellbò, procurador general del senyor Bernat Joan de Cabrera comte de Mòdica i vescomte de Cabrera i Bas, aprovà, confirmà i establí de nou a favor de Bernat Negrell i els seus successors, el mas Orri i les terres de la parròquia de Sant Feliu de Buixalleu, amb la seva Batllia General d'Arbúcies pel mòdic cens de 3 sous, moneda de Barcelona tots els anys.

Bernat Negrell i Orri feu testament en la vila d'Hostalric, el 22 d'agost de 1504 deixant hereu al seu fill Joan. Els Negrells ja no habitaven en el mas Orri, tenien la seva residència en la vila d'Hostalric. L'Excma. Sra. Anna vescomtesa de Cabrera, els concedí la facultat de viure a on els plagués, posant en els acostumats llocs de la Batllia

d'Arbúcies o d'Orri, els seus lloctinents de batlle que administrarien la justícia civil i criminal.

Joan Negrell feu testament en la mateixa notaria d'Hostalric, el 9 de setembre de 1520 deixant hereu el seu fill Jaume amb diverses substitucions.

No sabem si aquest Jaume va ser batlle de la dita batllia, el següent que trobem és Joan Negrell i Orri, fill del cavaller Gaspar Negrell, a qui el rei Ferran II el 20 de març de 1495 li concedí el privilegi de cavaller. Aquest tenia també el càrrec de clavari general dels vescomtats de Cabrera i Bas.

Antoni Negrell i Orri cavaller, casat amb Marianna Çarrovera, que aportà el títol de ciutadà honrat de Barcelona, arrendà la batllia diverses vegades. De batlles regents o arrendataris hi trobem:

- Joan Puig -1568
- Joan Amatller -1596
- Segimon Roquer -1599
- Salvi Roquet -1605 - 1608

Segons capítols matrimonials de 4 de setembre de 1617, Domènec Negrell i Orri Çarrovera (fill d'Antoni Negrell), cavaller i ciutadà honrat de Barcelona, es casà amb Elena Regàs de Lliors (Arbúcies). Aquest fou el darrer batlle natural, de la nissaga dels Negrell, de la Batllia General d'Arbúcies.

ELS REGÀS BATLLES D'ARBÚCIES

Francesc Regàs hereu i propietari del mas Regàs de Lliors, el 16 de desembre de 1622 va ser ennoblit amb el títol de ciutadà honorat de Girona, i emparentà amb la família Negrell, en casar-se la seva germana Elena amb en Domènec Negrell i Orri. El 31 d'agost de 1624, Domènec Negrell feu donació a Francesc Regàs, cunyat seu, de la dita batllia. No sabem el motiu exacte d'aquesta donació, però segons la documentació dels plets que més endavant es tingueren amb la família Sarriera, sabem que el 16 de setembre de 1624, Francesc Regàs girà per la taula de Girona, 500 lliures al dit Negrell, i diu que són per pagar en compliment de les 2000 lliures, preu del dot de sa germana, per dissimular el preu de la batllia.

Tanmateix, el 24 de juny de 1625 dia de Sant Joan, Francesc Regàs ja fa arrendament a Joan Nofre, saba-ter de la vila d'Arbúcies, del bastó i batllia de sac de tot el terme d'Arbúcies per un any. I el 30 de novembre de 1627 l'arrenda per quatre anys a Antoni Dorca i Castenyer canoner de la vila d'Arbúcies.

És el 15 de maig de 1628 quan es formalitza la venda a carta de gràcia del bastó i batlliu de sac, *mustesaferia* i censos, que els Negrell tenien en el terme

d'Arbúcies, Joanet, Cerdans, Lliors, Sant Pere Desplà i Sant Miquel de Cladells, pel preu de 600 lliures.

El 15 d'abril de 1624, Joan de Sarriera i Gurb comprà a Gastó de Montcada, marquès d'Aitona, comte d'Osona i vescomte de Cabrera i Bas, el castell de Montsoriu amb tot el terme d'Arbúcies, Lliors, Sant Pere Desplà, Cerdans, Joanet i part de Cladells i Sauleda, amb la seva respectiva batllia, la jurisdicció civil i criminal, alta i baixa, *mer i mix imperi i mòdica* i tots els drets que tenia el vescomte. Amb la mateixa compra també hi anava Espinelves, Osomort i altres indrets. Però els vescomtes de Cabrera ja havien venut anteriorment part d'aquets drets a la casa Roquer d'Arbúcies, com: la meitat del delme dels fruits i esplets de pa, vi, oli, lli, cànem, carnelatge i altres, juntament amb els censos, dominis directes i senyories. També li feu establiment de la carnisseria instal·lada a la plaça de la vila i drets de pastura. A partir d'aquí s'iniciarien les disputes entre els Sarriera i els Regàs.

Aquestes vendes no afectaren a la batllia de jurisdicció i de sac d'Arbúcies, la qual ni el vescomte, ni el procurador, no van vendre per ser aquesta establerta perpètuament a la casa Orri i després Negrell.

En Joan Sarriera i Gurb, senyor d'Arbúcies, amb els drets que abans tenia el vescomte de Cabrera; pretengué usar de *fadiga* de dita compra. Finalment s'acordà de paraula no usar de *fadiga*, i demanar que en Regàs reconegués la senyoria directa de dita batllia i de més coses, i que pagués pel foriscapi, 120 lliures

com consta en poder d'Antoni Fita notari públic de Barcelona a 5 de juny de 1631.

Tot i així continuaren les disputes entre els Regàs i Na Francesca vídua de Joan Sarriera i el seu fill Dídac Sarriera.

JOAN ILLA

El Regàs

LLUÍS TORRES I BOSCH, UNA VIDA PER A LA MÚSICA

Deien els seus contemporanis que, si hagués volgut, podia haver fet una carrera musical fora de sèrie, amb una gran projecció de la seva vàlua de compositor i concertista. No en va –a part les seves condicions innates- estudià amb els millors mestres del moment. Però, ell s'estimà més quedar-se a Arbúcies i dedicar-nos els seus coneixements musicals i el seu art de pianista. Tot un luxe.

Lluís Torres i Bosch, nascut el 18-10-1899, fou el segon fill de Josep Torres i Miarons i de Dolors Bosch. El seu pare –home emprenedor i negociant, propietari del Casino, de la Fonda Torres i d'altres establiments i negocis- tingué dos fills del seu primer matrimoni i un del segon. Tots tres germans estudiaren música, però el gran –en Salvador- ho deixà per a fer-se càrrec del negoci familiar a la Fonda Torres. En Lluís, que no gastava gaire salut, continuà els estudis musicals – que havia començat a Arbúcies amb el mestre Francesc Vilaró a l'Acadèmia Granados de Barcelona. Rebé classes de solfeig i d'harmonia del mestre Mas i Serracant i classes de piano del mateix Enric Granados. Després de la tràgica mort del famós compositor l'any 1916, continuà aquestes classes amb el mestre Frank Marshall i les de violí amb el mestre Munné del Conservatori del Liceu. Al mateix temps, formà part d'al-

guns conjunts musicals amb altres companys d'estudis que, més endavant, serien músics coneguts com Dotras Vila o Chapelli.

L'any 1920, acabats els estudis, tornà a Arbúcies. Per aquells dies, el mestre Vilaró havia marxat del poble i deixava vacants els llocs de professor de música a l'escola de les Carmelites i el de director del cor "Unió Arbucienca", Lluís Torres ocupà ambdues places. Aviat aconseguí fama de bon músic i excel·lent professor. Diuen que fou el primer a incorporar la veu femenina en el cor, circumstància totalment innovadora en el seu temps i que tingué un èxit colossal. A més d'aquestes activitats, donava classes particulars de música i es dedicà a la composició de peces corals i sardanes que tingueren gran acceptació. Amb el seu germà Juanito, que estudiava violí, acompanyava al piano les pel·lícules mudes que es feien al Casino. El seu virtuosisme amb aquest instrument li valgué grans elogis de figures que havia acompanyat en algun concert, com el violinista Joan Massià o el baríton Marcos Redondo. L'any 1930 formà un conjunt musical anomenat RITMICS ORCHESTRA, i feien ball al Casino. Aquest local havia passat a ser de la seva propietat en casar-se amb Maria Vidal, vídua de Vázquez, que l'havia comprat anteriorment al seu pare Torres i Miarons.

Després de la guerra continuà les seves activitats musicals. El 1941 fundà la Cobla-Orquestra TREBOL, la qual es dissolgué el 1965, quan ell es jubilà. L'any 1947 es féu càrrec de la part musical de "Els Pastorets", col·laboració que durà 16 anys. Moltes de les

músiques i cançons d'aquesta emblemàtica obra són seves. El 1955, quan morí el mestre Francesc Riumalló, es féu càrrec del cor parroquial i del cor de caramelles. També es responsabilitzà de tocar l'harmònim en les funcions religioses de la parròquia i –un cop aconseguida la partitura- dirigí el tradicional Ofici de Nadal, que el mestre Riumalló tocava de memòria. Durant molts anys estrenà una cançó nadalenca a la missa de mitja nit que es feia a les Carmelites. S'edità un recull d'aquestes cançons que encara es canten avui dia.

La majoria de músics arbucienques que han format part de les millors orquestres del país havien anat a classe amb Lluís Torres. Havia compost tota mena de peces musicals, des de fox-trots a cançons de Nadal. Té més de 40 sardanes editades, moltes per a ser cantades, així com valsets i altres peces corals. Havia musicat operetes amb lletra de Ramon Ferrer i de Jaume Serra. Havia compost himnes i cançons per a diverses entitats. És una llàstima que moltes d'aquestes partitures sembla que s'han perdut. Els darrers anys de la seva vida els passà a Sant Hilari a casa d'uns familiars. Allà, fins el darrer moment, encara donà classes i compongué música. Fou el darrer gran mestre d'una tradició musical arbucienca de categoria i fou, també, una bellíssima persona respectada per tothom, tot un cavaller, amable i distingit com la seva música. Morí a Arbúcies el 2 d'abril de 1981. Descansi en pau.

L'Ajuntament, en reconeixement als seus mèrits, li dedicà un carrer de la vila. I quan s'inaugurà a la casa on va viure l'Escola de Música que portarà el seu nom, se'n podrà fer una bona commemoració.

DANIEL MARTÍ

ALGUNES DE LES PECES COMPOSTES PER LLUÍS TORRES I BOSCH:

SARDANES:

- "La sardana dels pagesos"
- "La font del Briançó"
- "Retorn"
- "Primavera"
- "El salt de la dona d'aigua"
- "Maria Pietat"
- "Paisatge"
- "Aires de Catalunya"
- "La sardana de les fonts"
- "Somni d'estiu"
- "Vallclara", etc.

PECES CORALS:

- "Somni de Pasqua"
- "La flor aparellada"
- "La trepitjadora"
- "La cegueta", etc.

CANÇONS DE NADAL:

- "A gola de fosc"
- "Dia de Nadal"
- "La nit de Nadal"
- "En aquesta nit de fred"
- "En al blavós firmament"
- "La túnica", etc.

OPERETES:

- "Escuela de canto" de Ramon Ferrer,
- "La dona d'aigua" de Jaume Serra, etc.

BALLABLES:

- "Viva Arbucias"(Vals-jota)
- "Deseo verte"(Fox-trot)
- "Chacarita"(Ranxera), etc.

ALTRES COMPOSICIONS:

- "Visca l'esport"(1925)
- Himne de la Mutualitat "Montseny Benèfic"
- Goigs de Sant Quirze i Santa Julita, etc

Foto: AHMA

EL VELL I EL BAR

- Era una casa que estava lluny de tot arreu. Cada mes, però, s'hi rebien visites. No les comptava ningú, ni tan sols l'home que habitava la cabana dels masovers, i que estava tot just a tocar de la paret de ponent de l'edifici principal. El camí que hi portava era fet amb el llom antic d'un saure terrós, doblegat amb xaragalls a cada

revolt, tan arrugats com un esfinter. El cel feia còpia de la ruta retallant-se en cada perfil dels roures. Tota la vida transcorria amb la mateixa velocitat com passaven els metres a cada passa, i això t'esperonava encara més a seguir endavant. Al capdavant hi havia la casa. Això era el què importava, i s'hi havia d'arribar com fos.

Jo no sé, exactament, què s'hi anava a fer allí, però esperava amb autèntica vehemència arribar a l'edat dels qui ho feien.

Els homes del bar reien obertament quan jo, que aleshores era un marrec, els ho explicava. Recordo que es picaven l'ullet convulsivament, fins a transformar el gest en l'espurna d'una bugia que fa esclatar la benzina de la burla impertinent. Però això no m'intimidava, perquè sabia que tots ells hi acudien, i em posaven en safata l'opinió que jo tindria d'ells quan per fi, pogués visitar-la.

Em vaig fer gran, Manolo, i em van passar tantes coses que, ja no me'n recordava del repte valent que suposava la visita a la casa misteriosa. Però al cap dels anys, aquí mateix, al cafè, vaig sentir una rialla que em va recordar aquella que estossejava el més pícar dels adults de la meua infantesa.

- Ja devies ser gran, però...-Digué en Manolo amb sorna.

- I tant que ho era !...Tal com ho eren els meus amics prendats de les mateixes històries que jo, i que en un moment signarem la indiscutible determinació d'organitzar una visita a l'indret prohibit.

- Què hi vareu trobar ?

- Cadàvers de mobles, l'esquelet d'una escala luxosa, la calavera d'una barra generosa de licors, i una tanca que ens impedia el pas...I no

precisament amb aquest ordre!

- Havia estat un bordell !

- Caram, Manolo, ho has entès a la primera... -I el Vell somrigué. Després va fer un glop del seu perfumat i va afegir com aquell que no diu res:

- Vàrem fer un brindis. No sabíem a qui dedicar-lo, però

un cop aixecades les copes algú va cridar "Pel plaer !"I tots , sense excepció, vàrem mirar la paret de pedra desqueixalada, la finestra feta boca amb dents esmolades de vidre trencat, les copes de plàstic que va portar en Romà de can Pringo, i perdonarem amb una rialla sincera les secretíssimes aventures dels avantpassats.

- Home! No tan secretíssimes, punyeta!-Intervingué en Manolo amb oberta ironia.

-Com que no ?-Digué el Vell del Bar.-Si totes les dones que hi treballaven eren del poble !

CARLES BLAY I PALLACH

Amb la col·laboració de:

Diputació de Girona